

DONDERDAG 2 MAART 2000

45de JAARGANG - Nr. 9 - 35Fr.

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Ieder jaar wordt een stad in Europa door de Europese Commissie tot culturele hoofdstad uitgeroepen. Naar aanleiding van het jaar 2000 liepen negen steden met deze eer weg. Als laatste in de rij opende Brussel verleden weekeinde het project *Brussel 2000*.

De aanvraag tot culturele hoofdstad van Europa wordt gezien als het sluitstuk van een ommekeer in de jarenlange hoofdstedelijke 'afbraakpolitiek'. Met Brussel als culturele hoofdstad gaan dan ook talrijke renovaties van het patrimonium, een architecturale opknapbeurt en de oprissing van culturele monumenten, parken en sites in de 19 gemeenten gepaard.

Brussel 2000 is daarom ook een lange termijn-project met ruimtelijke, maatschappelijke en specifiek stedelijke opdrachten. Niettemin zorgde het complexe Brusselse model voor ernstige moeilijkheden. Naast een vzw met vertegenwoordigers van gemeenschappen, gewest en stad, ontstond er ook een culturele vzw die veelbelovend aan de werkzaamheden begon. Tot er hard met deuren werd geslagen, ontslagen vielen en de Schotse intendant *Bob Palmer* het roer in handen nam en een nieuwe ploeg samenstelde.

Al vlug dreigde het project artistiek te elitair te worden en te weinig afgestemd op de confrontatie van de Brusselaar met de rijke mogelijkheden

van zijn stad. Gelukkig werd voor deze laatste piste gekozen. Al moest uitiem de Franstalige gemeenschap over de streep getrokken worden. Die zag in het project te weinig francophone accenten en weigerde tot op het laatste ogenblik haar bijdrage te betalen. Vooral het communicatie- en promotiebeleid ondervond door dit talmen enorme schade. Tot voor enkele weken wisten weinigen waarvoor Brussel 2000 stond. Overigens liet de organisatie tijdens het openingsweekend nu en dan steken vallen.

En toch kan Brussel 2000 reeds een succes genoemd worden. De grootse evenementen kenden veel bijval en de meer dan 300 op stapel staande, vaak kleinschalige, projecten tonen aan wat de brede interculturele Brusselse bevolking met haar stad aankan.

Brussel 2000 is ongetwijfeld een bemoedigend en uitdagend project. En wat meer is, zonder chauvinistisch te zijn, vooral de massaal opgekomen Vlaamse bevolking, het Nederlands als moedertaal door heel wat vrijwilligers en organisatoren gesproken en de bereidheid van de Brusselaar om de beide landstalen te hanteren, vielen enorm op. Het bevestigt de tweetaligheid op het Brussels terrein. Daaruit mogen gerust politieke conclusies getrokken worden.

(evdc)

De moord op Lumumba _____ 4
Zaventem is Vlaams! _____ 5

Oostenrijk; historisch inzicht verklaart veel _____ 6-7
Doeken uit Rusland _____ 12
De viriele keizer _____ 16

Het heeft lang geduurd maar zij is terug: de belofte dat morgen gratis wordt geschoren! Er was een VLD-congres nodig om de blijde boodschap te vernemen. Vroeger, toen er nog tradities waren, gingen de liberalen steevast naar verkiezingen met deze belofte. Omdat ze die toch niet hielden, had ze ook geen effect meer en dus bedacht iemand (dhr. *Slangen?*) een andere aanpak. Tijdig, niet te vroeg want het ware debat gaat maar in

cipes, doet moeite om zijn imago van stijfkop te verzachten; naast kordaat voorzitter wil hij ook als een sociale liberaal overkomen. Daarom staat belastingverlaging mooi, maar als vertegenwoordiger van 'de betere burger' wil De Gucht ook wat voor de begoede medemens doen, ook deze krijgt tien procent belastingverlaging. De belofte van De Gucht werd door een krachtig applaus onderlijnd. De vraag is of het congres zal blijven applaudisseren

bedragen liggen gigantisch hoog. Anders is het gesteld met de gewone inkomens, die 'weet men wonen'...

Willen wij nu zeggen dat De Gucht en Vande Lanotte ongelijk hebben? Helemaal niet! Zeker de laagste inkomens uit arbeid zijn aan herziening toe en ook een belasting op winsten uit vermogen is billijk, maar de heren zouden beter eerst overleg plegen. Beiden beweren van hun voorstel dat zowel de burger als de schatkist er beter van worden maar vergeten er bij te zeggen dat het om 'een symbolenstrijd' gaat, zoals *Bart Sturtewagen* (in *De Standaard*, 29 febr. jl.) terecht opmerkte. Opdat door het federale paars nog wat blauw en rood zichtbaar zouden blijven wordt een scenario opgevoerd: De Gucht aan zet, Vande Lanotte blokt af. Bovendien heeft de VLD-voorzitter aangevoerd dat er in de staart van zijn voorstel ook communautair venijn zit. In het kader van het St.-Elooisakkoord werd de afspraak gemaakt dat tegen einde 2001 de deelstaten over fiscale autonomie zouden beschikken, De Gucht hecht zijn belastingverlaging aan defederalisering van de inkomsten. Eigen geld zou voor de deelstaten aantrekkelijk zijn om hun probleem van de onderwijsfinanciering op te lossen. De Gucht wil dus niet alleen de sociale maar ook de staatsvormende snaar tokkelen.

Hij wil nog voor de gemeenteraadsverkiezingen tal van staatsvormende knopen doorgehakt zien. Dat belooft!

Maar laten we ernstig blijven. Volgens hun akkoord willen de federale regeringspartijen de belastingen met 80 miljard fr. verlagen, dit beweren ze te kunnen door de belastingschalen te indexeren. Door deze operatie derft de schatkist geen frank, ze wint er ook geen bij. Maar met het voorstel-De Gucht zou de overheid wel 110 miljard fr. minder innen. En wie loopt daar in? Zeker de Franstalige partijen niet en zeker de koopgrage minister van Landsverdediging niet!

Beter ware het, geholpen door de gunstige economische conjunctuur, de begroting voortijdig in evenwicht te brengen en onder meer de Sociale Zekerheid veilig te stellen. Als man met traditie belooft de liberale voorman liever, dat blijkt veel aantrekkelijker te zijn.

Dezelfde reserves koesteren wij tegenover de alles-is-gratis-doctrine die zich van sommige politici meester heeft gemaakt. Eén voorbeeld: de files zullen niet verdwijnen omdat het openbaar vervoer gratis is, ze zullen (misschien) inkrimpen als het openbaar vervoer aantrekkelijker en stipter wordt. Maar welke politicus durft dát beloven?

Maurits van Liedekerke

Wie biedt meer?

het najaar door; niet te laat want in het vooruitzicht van verkiezingen is een goede uitgangspositie altijd meegenomen. Tegen het jaar 2003 zullen wij tien procent minder personenbelasting betalen. In een hoogbelast land als België kan zo'n belofte tellen. Maar wat is de maatregel meer dan een opkikker voor congresserende partijgenoten? In welk weloverwogen plan voor belastinghervorming kadert het voorstel? Tien procent minder op wat en voor wie? Voor iedereen of voor de bescheiden inkomens? Bovendien is het raar dat de belofte door VLD-voorzitter *Karel De Gucht* is uitgesproken en niet door een regeringslid. Daar kunnen redenen voor zijn. De Gucht, een notoir logeman met hoge prin-

want de nieuwe week was pas begonnen of daar lanceerde de federale minister van Begroting *Johan Vande Lanotte* reeds een straffer voorstel. De SP-vice-premier stelt voor om nu eens eindelijk werk te maken van een belasting op winsten uit vermogens. Als dat geen poets-wederom-poets is?

Tussen dit opbod zitten de groenen, begrotingsdebatten liggen hen niet. Op hun trefdag zaterdag jl. in Gent maakte *Jos Geysels* er zich van af door te stellen dat eerst de belastingfraude moet aangepakt worden. Helemaal ongelijk heeft de groene partijsecretaris niet. De opeenvolgende kabinetten hebben fraude als een noodzakelijk kwaad aanvaard, de genoemde

Van de hoge toren springen

Zondag jl. sprongen zeven leden van de 'Gravity Boys' met een parachute van de IJzertoren. De zeven wilden daarmee aantonen dat hun 'sport' basejumpen hoegenaamd niet gevaarlijk is. Bij basejumpen wordt gesprongen van gebouwen, masten en – nu ook – het Memoriaal van de Vlaamse Gemeenschap. De springers in Diksmuide kwamen er met

de schrik vanaf, al is het hen daarom eigenlijk te doen. De sport is overgewaaid uit de Verenigde Staten en is daar – zoals ook hier – verboden. In het verleden vielen er bij het basejumpen reeds meerdere doden. Een tweede kans, zoals bij het gewone valschermspringen, is er niet. Als de parachute niet opengaat mag je het voor bekeken houden.

◆ DOORDEWEEKS ◆

Echtparen kunnen binnenkort **scheiden** nadat beide partners twee jaar feitelijk gescheiden leefden.

In het autokeuringscentrum van Anderlecht maakten diverse werknemers er een 'goede' **gewoonte** van om tegen 1.500 fr. een keuringsbewijs af te leveren.

Svensson, de catalogus met wonderpillen, is in eerste aanleg **veroordeeld** voor het verkopen van producten die onder de geneesmiddelenwet vallen. De onderneming gaat in beroep.

De vader die zijn dochtertje van zes maanden verwondde met een Playstation-onderdeel heeft in beroep vijf jaar **effectief** gekregen. De zaak veroorzaakte vorige lente nogal wat opschudding.

Een Nederlandse fietser die - naar eigen zeggen broodnuchter - in Retie tegen een boom stond te **plassen** is veroordeeld tot een boete van 43.737 fr.

Nederlandse toeristen in Oostende, op hun beurt, kregen de schrik van hun leven nadat ze menselijke **resten** hadden gevonden. Die waren afkomstig van de afgraving van een plaatselijk kerkhof.

Eén op tien vrouwen tussen 18 en 25 jaar kampt met **eetstoornissen**.

De verpleegster die was aangehouden na een omstreken **'euthanasie'** op een tante, wordt nu van dezelfde feiten verdacht bij een andere tante. Het is niet uitgesloten dat financiële motieven aan de basis van deze daden lagen.

Ruim zeven op tien bedrijven zou wel degelijk enige **hinder** ondervonden hebben van de millenniumbom.

Een studie van het Universitair Ziekenhuis in Antwerpen wijst uit dat ruim de helft van de baby's en peuters **problemen** heeft met de luchtwegen. Een en ander zou mede veroorzaakt worden door de luchtvervuiling.

En ook: de files leveren - door het verhoogde brandstofverbruik - de schatkist jaarlijks zo'n 645 miljard fr. op. Als we die nu eens gebruiken voor een degelijk voorstadsnet. En zo de luchtvervuiling aanpakken ...

Een informaticus van Russische origine is er in Brussel in geslaagd om het Banksys-beveiling (van o.a. Bancontact) te **omzellen**.

VERCAUTEREN

Vrijdag jl. is vetmester Alex Vercauteren uit Heusden aangehouden in verband met de moord op veearts-keurder Karel Van Noppen in februari 1995. Vercauteren zou één van de, zoniet de opdrachtgever van de laffe moord zijn. Op de vermoedelijke peetvader van de hormonenmafia rusten sinds jaren ernstige verdenkingen. Volgens Flor Van Noppen (VU&ID), de broer van Karel, staat het buiten kijf dat Alex Vercauteren achter de moord zat. De zaak kwam in een stroomversnelling via een confrontatie van Vercauteren met medeverdachte Carl De Schutter. De Schutter verklaarde aan de speurders in Turnhout Vercauteren te herkennen. Op basis waarvan is niet duidelijk. Dat is precies het pijnpunt, zo erkennen Flor Van Noppen en Europees parlements lid, tevens hormonenbestrijder, Bart Staes. Overigens is er geen foto van Vercauteren en lijkt hij erg goed op een andere verdachte. Juist daarom is het niet zeker dat de raadkamer deze week de aanhouding van Vercauteren bevestigt.

SCHIJNVERTONING

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers keurden de meerderheidspartijen en de christen-democraten een grondwetswijziging goed. Voortaan wordt daardoor „het recht van het kind op bescherming van morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit” in de grondwet ingeschreven. De rechten van het kind worden reeds op Europees niveau onderschreven in het

Europees Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM). Alle partijen in dit land hebben de bepalingen in dit verdrag op papier ondersteund. Overigens bepaalde de Belgische grondwet dat „ieder recht heeft op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit.” Onder 'ieder' mocht uiteraard ook het kind worden verstaan. Toch vonden de meerderheidspartijen en de christen-democratische fracties het noodzakelijk om het woord 'ieder' door 'elk kind' te vervangen. De partijen die de grondwetswijzigingen goedkeurden, spreken dan ook van een 'signaal' en een 'symbolische waarde’.

De VU&ID-kamerleden Danny Pieters en Frieda Brepoels die zich onthielden „nemen het kind en zijn rechten te ernstig om mee te doen aan deze schijnvertoning. Het ware voor VU&ID veel makkelijker geweest om in de pas van de andere partijen te lopen. Voor ons is nieuwe politieke cultuur echter ook zeggen waar het op staat. Het gaat om de opname van een tekst in de grondwet die geen enkele juridische waarde toekomt. Geen enkele partij kon meedelen of de rechtstoestand van het kind er na deze grondwetsherziening anders zal uitzien dan voorheen. Onze kinderen zijn niet gediend met parade-grondwetsbepalingen. Ze moeten ernstig worden genomen, ook wat hun rechten betreft. Ze verdienen anders en beter.”

TEGENAANVAL

VLD-voorzitter Karel De Gucht, ging, naar aanleiding van het VLD-congres, in een interview met De Standaard (28 februari)

Zonder commentaar

„Mijn personeel vermijdt stervende mensen in de ogen te kijken. Om in die ogen niet de smekende vragen te lezen waaraan ze, door tijdgebrek, geen aandacht kunnen schenken.”

Anoniem getuigenis van een hoofdverpleegkundige in De Standaard over de toenemende (werk)druk in de ziekenhuizen van deze fijne welvaartsstaat. Donderdag 24 februari 2000.

in de aanval. Zijn uitspraken waren in het algemeen naar de meerderheidspartijen en in het bijzonder aan het adres van de Franstalige liberalen gericht.

De Gucht bespeelde de communautaire snaar. Daarmee bekritiseerde hij vooral de houding van minister van Buitenlandse Zaken en vice-premier Louis Michel (VLD). Die staat almaar nadrukkelijker op de communautaire rem.

In de Conferentie voor de Staatshervorming, voorgezeten door Patrik Vankrunkelsven en Philippe Moureaux, verlopen de onderhandelingen bijzonder stroef. Tot nu toe kon enkel een vergelijk worden gevonden over de defederalisering van Landbouw. Dat is niet enkel een Vlaamse, maar ook een Waalse eis. Over specifieke Vlaamse grieven komt vooralsnog geen akkoord uit de bus.

Zo koppelen de Vlamingen de defederalisering van Landbouw aan die van Buitenlandse Handel. Aanvankelijk zag het er naar uit dat die strategie zou slagen, onder meer Moureaux wou het scenario onderschrijven. Dat was niet naar de zin van Michel, die, zo wordt aangenomen, voortdurend 'bewerkt' wordt door het Hof. Vandaar dat Michel zich met klem verzet tegen de regionalisering van de Buitenlandse Handel, een bevoegdheid die op federaal vlak wordt uitgeoefend door staatssecretaris Pierre Chevalier (VLD), weliswaar onder het gezag van de minister van Buitenlandse Zaken. En ook vice-premier Johan Vande Lanotte (SP) noemt de „regionalisering van Landbouw de belangrijkste doelstelling.” (Gazet Van Antwerpen, 28 februari).

DRUK VU&ID

Een paar weken geleden besloot VU&ID dat deze patstelling hoorde doorbroken te worden. Er werd gekozen voor informele contacten. Dat leidde verleden week tot een samenvatting met de partijvoorzitters van de meerderheidspartijen. Die bijeenkomst haalde weinig uit, premier Verhofstadt (VLD) was er niet met zijn gedachten bij, Michel blijft een stugge houding aannemen.

Het is in deze context dat de uitspraken van De Gucht moeten begrepen worden. Hij beseft dat de druk van VU&ID niet onbeantwoord kan blijven. Bovendien werkt het verzet van de Franstalige liberalen op zijn zenuwen. En het werd dringend tijd dat in de ter zake verdeelde Vlaamse liberale partij de puntjes op de i werden gezet.

In het interview met De Standaard beweerde De Gucht erop te staan dat er voor de zomer „knopen doorgehakt worden over Landbouw en Buitenlandse Handel. Nog voor de gemeenteraadsver-

De minister wordt door niemand uit het moeras getrokken...

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend De Liedekerken, in de aanloop naar de meest onzinrijke periode van het jaar begrijpt gij dat ik met andere muizenissen in het hoofd zit dan met politiek. 'De Meter' heeft dit gezegende jaar 2000 immers de eer om Adam I als eregast te mogen verwelkomen. Onze kleinen is immers verkozen tot jeugdprins en zal in die hoedanigheid de sleutel van de gemeente alwaar ik woon in ontvangst mogen nemen. Het heeft mij bloed, zweet en tientallen liters Rodenbach gekost om zijn uitroeping tot stand te kunnen brengen en het had niet veel gescheeld of de Bruine Maesen had het spel

naar de maan geholpen door, verkleed als pater, het laken naar zich toe te willen trekken. Pas nadat ik het kiescollege der wijzen ervan had kunnen overtuigen dat hypocrisie in weinig lijkt op democratie en hij met dit wansmakelijk vertoon de banbliksems van de vrome Colen op zich zou laden, heeft hij ingebonden. Ik had dan ook beloofd:

- 10% minder belastingen voor café-uitbaters;
- 10% meer belastingen op winst uit de verkoop van frisdrank;
- meer opvang voor kinderen van carnavalisten;
- een stoet met gratis busjes;
- rechtstreekse verkiezing van alle carnavalsprinsen;
- inburgering van carnavalhaters;

- gratis schmink voor wie niet gaat skiën in Oostenrijk.

Gij begrijpt, De Liedekerken, dat ik weer eens verder ben gesprongen dan mijne scepter lang is en daarom wil ik uw tussenkomst vragen voor enkele centen van uw excellentie van Cultuur. Gezien carnaval een geheel geïntegreerd volksfeest is, dat de afgelopen jaren schromelijk is ondergesubsidieerd, zal ik tevreden zijn met een bijdrage ten belope van 60.000 fr. te schenken aan de vzw 'Adam I: zo is er tenminste één!'. Indien gewenst wil ik hem op vetten dinsdag mijn hoogstpersoonlijke culturele invalshoek van het gebeuren komen geven.

Alaaf, Alaaf, Alaaf,

De Gele Geeraerts

◆ DOORDEWEEKS ◆

kiezingen moet er ook duidelijkheid komen over de gewestbelastingen, afcantiemen op de personenbelasting en fiscale kortingen in functie van de eigen bevoegdheden."

POPPEN AAN HET DANSEN

VU&ID wil dat de Vlaamse liberalen hun beloften gestand houden. De Gucht bracht vooral de poppen aan het dansen met zijn uitspraken over een nakende verlaging van de personenbelasting en een ruimere fiscale autonomie voor de deelstaten.

De denkpistes van de VLD-voorzitter zijn niet steeds duidelijk, de manier waarop hij beide dossiers aan elkaar koppelt, leidt tot verwarring.

De Vlaamse liberalen willen de personenbelasting tegen 2003 voor iedereen met 10% verlagen. Daar is een bedrag van 110 miljard fr. aan gekoppeld. De Vlaamse meerderheidspartijen zijn het daar niet mee eens. Groenen en socialisten willen beiden de linkse markt bezetten. Beiden willen in de eerste plaats de belastingen op de laagste inkomens uit arbeid omlaag. Agalev vraagt de fiscale fraude beter aan te pakken, SP en Agalev hebben het tevens over belastingen op de winst uit vermogens, vooral op dat van aandelen.

PIKANT DETAIL

SP en Agalev stellen zich, niet onterecht, ook vragen bij de noodzakelijke belastinginkomsten voor de overheid om de het Sociale Zekerheidsstelsel te financieren. Overigens moet België zich houden aan het door Europa opgelegde stabiliteitspact. Dat bepaalt dat de begroting in evenwicht moet zijn en dus de overheids-tekorten verder moeten worden afgebouwd. In die zin is het jaar waarin De Gucht met zijn belastingvermindering wil beginnen, geen louter detail. De VLD-voorzitter wil de operatie reeds begin volgend jaar starten. De andere meerderheidspartijen verzetten zich daartegen, willen wachten tot het begrotingsevenwicht, voorzien in 2002, is bereikt. Achter die discussie schuilt een niet onbelangrijk communautair aspect. De Gucht koppelt immers de verlaging van de personenbelasting aan een gedeeltelijke defederalisering van die belasting. Deze vorm van fiscale autonomie wordt door de Vlaamse meerderheidspartijen geëist in ruil voor nieuwe onderhandelingen over de onderwijsfinanciering. De Vlaamse regering wil dit eind 2001 gerealiseerd zien. Vandaar dat De Gucht volgend jaar met de vermindering van de personenbe-

lasting wil beginnen. En juist daarom vraagt federaal minister van Financiën *Didier Reynders* (PRL) daarmee tot 2002 te wachten. Op die manier willen de Franstalige partijen het dossier van de fiscale hervorming loskoppelen van dat van de onderwijsfinanciering. Reynders verklaarde eerder dat de gunstige vooruitzichten van de federale regering inzake fiscale hervorming vanzelf de vraag naar fiscale autonomie zal doen afnemen. De strategie van Reynders wordt ondersteund door Agalev en vooral de SP. „Voor de overheveling van de personenbelasting", aldus Vande Lanotte, „ben ik terughoudend."

De 'Derde Weg' leidt naar Toscane

3

Wallonië wil zijn belangen laten waarnemen door de federale regering. Ook op Europees niveau. Afgezien van Vlaanderen zijn de andere deelstaten uiterst passieve deelstaten geworden.

Waals gewest is passief

Op 14 februari jl. ging de *InterGouvernementele Conferentie* (IGC) van start. Het is die conferentie die de finale onderhandelingen over het *Verdrag van Amsterdam* voorbereidde. Vandaag wordt in de conferentie over een eventuele verdere hervorming van de instellingen van de Europese Unie en over de uitbreiding van de EU gepraat, zeg maar over een Europese staatshervorming. De besprekingen of de voorbereidende onderhandelingen vinden in twee groepen plaats. Zo is er de voorbereidende IGC-groep van regeringsvertegenwoordigers. De regeringen van de 15 lidstaten duiden vertegenwoordigers aan die technische besprekingen voeren en het redactiewerk op zich nemen. De Belgische regering heeft die vertegenwoordiging voornamelijk tot een 'liberaal onderonsje' beperkt. Hoe dan ook, naast de voorbereidende, technische IGC-groep bestaan er ook ministeriële IGC-vergaderingen. Hier gaat het om ministeriële onderhandelingsrondes.

De vraag rijst in hoeverre de deelstaten bij dit alles betrokken worden. Zoals bekend onder tekenen enkel soevereine lidstaten en geen deelstaten wijzigingen aan het Europees Verdrag van Amsterdam. Die wijzigingen moeten nadien wel door de deelstaatsparlementen bekrachtigd worden. En er is meer. In de aanloop naar het Verdrag van Amsterdam ondertekenden de federale

staat, de gemeenschappen en de gewesten in 1994 in de federale Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid een samenwerkingsakkoord. Daarin stond dat vertegenwoordigers van de deelstaten deel zouden uitmaken van zowel de voorbereidende, technische IGC-onderhandelingsdelegatie als van de interministeriële onderhandelingen, voor zoverre het deelstaatbevoegdheden betrof en dit op voet van gelijkheid.

Een persbericht van de federale regering liet vermoeden dat men deze keer anders zou te werk gaan. Zo werd met geen woord gerept over de inbreng van de deelstaten tijdens de technische IGC-onderhandelingen. In de plaats daarvan 'mochten' ze aan coördinatievergaderingen op het federale ministerie van Buitenlandse Zaken en aldus onder het gezag van minister van Buitenlandse Zaken *Louis Michel* (PRL) deelnemen.

De wakkere VU&ID-fractieleider in het Vlaams parlement *Paul Van Grembergen* nam daar aanstoot aan. „De vereiste van effectieve opname van deelstaatregeringen in de betreffende onderhandelingsrondes is een op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste." Van Grembergen vroeg Vlaams minister-president *Patrick Dewael* (VLD) welke stappen hij daartegen zou ondernemen en of hij ter zake reeds overleg had gepleegd met de federale regering.

Dewael antwoordde dat hij de kwestie op 8 december 1999 en 2 februari 2000 tijdens de bijeenkomsten van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid had aangekaart. „Ik heb ervoor gepleit om het precedent van de onderhandelingen voor het Verdrag van Amsterdam opnieuw toe te passen." Daarover moet de federale minister-raad nog akkoord gaan. In het kernkabinet werden wel reeds beslissingen genomen. „Voor de ministeriële IGC-bijeenkomst zal één van de vier Belgische vertegenwoordigers plaats ruimen voor een vertegenwoordiger van gemeenschappen en gewesten. Voor de technische, voorbereidende werkgroep heeft het Portugese voorzitterschap aanvaard dat federale staten een vijfde lid krijgen toegewezen." Deze methode zou worden toegepast wanneer het om materies gaat die de deelstaten aanbelangen. Opmerkelijk was de klaagzang van Dewael over de houding van de 'andere' deelstaten. In een openhartige bui vertelde de minister-president in het Vlaams parlement „dat Vlaanderen de enige deelstaat was die de opname in de IGC-delegatie had bepleit. We worden hoe langer hoe meer geconfronteerd met de meer passieve houding van de andere deelstaten. We zijn verplicht om te overleggen zodat ze wat actiever worden. Als ze echter niet mee willen werken, staan we er helemaal alleen voor."

Van Grembergen vroeg de minister-president „in de gaten te houden of de andere deelstaten het buitenlands beleid in mineur blijven behandelen. Misschien is er nood aan een gesprek opdat ze samen met ons een meer assertieve rol kunnen spelen in de plaats van remmend te werken. U bent op de hoogte van de Vlaamse ambities op het vlak van buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking."

(evdc)

„Het was gewoon een goed idee om in de oude, traditionele stijl een heuglijke gebeurtenis te verkondigen, niet enkel met kanonschoten afgevuurd vanuit het Park van Brussel, maar eveneens met het luiden der klokken in heel het land.” Dat antwoordde minister van Binnenlandse Zaken Antoine Duquesne op een schriftelijke parlementaire vraag van VU&ID-kamerlid Els Van Weert. Die kreeg een brief ondertekend

door de minister in handen waarin deze de kerkelijke overheden opriep om op 4 december jl. om 13u. de klokken te luiden. Dat was op die dag het uur dat het prinsen-

paar Filip en Mathilde kerkelijk gehuwd en wel uit de kathedraal zou komen. De minister oordeelde dat hij slechts had opgetreden als tussenpersoon tussen het organisatiecomité en de bisschoppen. In zijn antwoord besloot hij: „Deze handelwijze, niet-tegenstaande ze in overeenstemming met het Episcopaat gebeurt, is niet van die aard dat het principe van de scheiding van Kerk en Staat in het gedrang komt.”

◆ WETSTRAAT ◆

In de plenaire vergadering van de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd de oprichting van de onderzoekscommissie-Lumumba goedgekeurd. Met medewerking van wetenschappers willen de kamerleden de omstandigheden vaststellen waarin de eerste Kongolese premier Patrice Lumumba werd vermoord. Een unicum.

Parlement onderzoekt moord op Lumumba

Ferdy Willems

In de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers verklaarden alle partijen, behalve het Vlaams Blok, zich akkoord met de oprichting van een onderzoekscommissie die de verantwoordelijken voor de moord op de toenmalige Kongolese leider Patrice Lumumba hoort aan te wijzen. Lumumba was de eerste premier van het in 1960 onafhankelijk geworden Kongo. Begin 1961 werd hij vermoord, de man had heel wat vijanden in de prille onafhankelijke staat. Daarom werd de moord lange tijd aan intern-politieke en etnische tegenstellingen toegeschreven. Niettemin was de Westerse wereld Lumumba alles behalve gunstig gezind. De Kongolese premier verzette zich met klem tegen de nekoloniale belangen. Ook het Westen zou opdracht gegeven hebben tot het liquideren van Lumumba. Een onderzoek door een Amerikaanse senaatscommissie in 1982 toonde aan dat de Verenigde Staten verschillende pogingen ondernamen om hem uit de weg te ruimen.

UITZONDERLIJK

Vermoed wordt dat ook de toenmalige Belgische regering een hand in de moord had. Een parlementaire onderzoekscommissie-Lumumba moet dat uitmaken. De oprichting van een dergelijke commissie is uitzonderlijk. Normaliter gaat een onderzoekscommissie de werking van het overheidsapparaat na, eventueel van de gerechtelijke- en de politiewereld, zoals de commissie-Dutroux of de commissie die de Bende van Nijvel onder de loep nam. Een onderzoekscommissie wordt vaak in het leven geroepen naar aanleiding van één of ander schandaal. Steevast gaat het er dan om aanbevelingen te formuleren die gelijkaardige schandalen moeten vermijden of de werking van de overheidsinstellingen moeten verbeteren. Daarnaast wijst een onderzoekscommissie ook verantwoordelijken aan. Dat is de meest delicate opdracht. Een parlementai-

re onderzoekscommissie neemt steeds risico's door te willen lopen vooraleer te kunnen wandelen en door vooral paden in te slaan die verboden terrein zijn. Zo heeft een onderzoekscommissie de bevoegdheid van een onderzoeksrechter, niet van een rechter.

Hoe dan ook, hier gaat het om een parlementaire commissie die de historische waarheid van een lang vervlogen, maar daarom niet minder bewogen en pijnlijke gebeurtenis wil achterhalen. In die zin onthoudt de commissie-Lumumba zich van aanbevelingen, maar beperkt ze zich tot het aanwijzen van verantwoordelijken en dit aan de hand van het „vaststellen van de omstandigheden waarin Patrice Lumumba werd vermoord.”

WARMER BROODJES

VLD-kamerlid Stef Goris had het verleden week woensdag in de plenaire vergadering over een 'waarheidscommissie', verwijzend naar de commissie in Zuid-Afrika die tot doel had de apartheidspolitiek te verwerken en op die manier blank en zwart te verzoenen. De vergelijking van Goris liep mank, wat door partijgenoot en voorzitter van de commissie Buitenlandse Zaken Geert Versnick op de VRT-radio werd beaamd. De waarheidscommissie legde geenszins de nadruk op de zoektocht naar politieke verantwoordelijken, het was een voorbereidende, louterende fase op algemene amnestiemaatregelen. De interpretatie van Goris toont dan ook aan dat de commissie niet echt goed weet waar ze aan toe is, wat nu precies haar opdracht is. Ergens wil België het boete-kleed aantrekken voor een, dat weten we allemaal, bedenkelijke, nekoloniaal geïnspireerde politiek. Alleen is het uitzonderlijk dat dit net nu wordt vooropgesteld. In september 1999 verscheen weliswaar een druk besproken boek van socioloog Ludo De Witte over de moord op Lumumba. Maar toch. Moeten niet vooral de ambities van minister van Buitenlandse Zaken Louis Michel (PRL) in rekening

VU&ID-kamerlid Ferdy Willems over de oprichting van de commissie-Lumumba: „Er moet gedacht worden aan een Afrikaanse inbreng bij de selectie van experts.”

gebracht worden? Niet voor niets werd het wetsvoorstel tot oprichting van de onderzoekscommissie door Daniel Bacquelaine, ook een Franstalige liberaal, ingediend. Het is duidelijk dat Michel de commissie als een instrument ziet om de relaties met de huidige Kongolese leider Laurent-Désiré Kabila – die voor een 'Lumumbist' doorgaat – te optimaliseren. Voor VU&ID-kamerlid Ferdy Willems, die deel uitmaakt van de commissie, heeft het parlementair onderzoek „niets te maken met het bakken van warme broodjes met Kabila. Het belang ervan gaat verder dan ad hoc relaties met zijn regime. Het is de langetermijnvisie die telt. De waarheid in deze kwestie kan de relaties met het Kongolese volk verbeteren. Het thema en de figuur Lumumba blijven in Kongo overeind. Als er al verkeerde dingen zijn gebeurd, dan moeten ze worden rechtgezet. Zich vergissen is menselijk, maar volharden in de boosheid is des duivels.”

AFRIKAANSE INBRENG

Heeft de commissie voldoende inzicht in wat kan en niet kan? Zo wordt verwezen naar „eventuele betrokkenheid van Belgische politici.” Het is bekend dat de toenmalige bevoegde politici allen van christen-democratische signatuur waren. De commissie laat verstaan enkel de rol van die overwegend overleden politici na te gaan. Wat met de eventuele betrokkenheid van het hof en van de Société Générale? Daarover viel in de plenaire vergadering geen woord te noteren. En werd de moord op Lumumba eventueel enkel door de toenmalige Belgische regering bevolen? Het onvolledige antwoord zit reeds in de beperkte vraag. Die vraagstelling dreigt aanleiding te geven tot politieke spelletjes. „De zoektocht naar opheldering mag niet tot afrekeningen leiden”, aldus Willems. „Wij vragen geen mediacircus, evenmin een politiek circus. In de commissie is het onderwerp steeds zeer

sereen besproken, wat van het debat in het voltallig parlementair halfroond niet kan worden gezegd.”

Zal de onderzoekscommissie de partijpolitieke tegenstellingen overstijgen? Dat hangt onder meer af van de taak die de commissie zich toemeet. Een onderzoekscommissie moet normaalgezien, zoals een onderzoeksrechter, à charge en à décharge onderzoeken. Vandaar de noodzaak meerdere deskundigen te ondervragen en zoveel mogelijk documenten te ontsluiten. Daar werd in de plenaire vergadering terecht op gewezen.

En VU&ID-kamerlid Ferdy Willems stelde dan weer vast: „Er moet ook gedacht worden aan een Afrikaanse inbreng bij de selectie van experts.”

HET VERLEDEN

Tot slot dit: PSC-kamerlid Jacques Lefevre voelde zich geroepen om een moraliserend vingertje in de lucht te steken en een vergelijking uit zijn mouw te schudden waarmee hij het intellectuele niveau van de andere kamerleden ongetwijfeld overtroefde: „Oostenrijk toont ons hoe het niet moet. Het verleden mag niet worden verdoezeld.” Het was aandoenlijk om horen hoe het kamerlid tot de vaststelling kwam „dat het voor een democratische staat gezond is de schaduwzones uit zijn verleden bloot te leggen.” Alleen is de PSC nooit bijster enthousiast geweest om het nog steeds onverwerkt verleden in eigen land eens deftig onder de loep te nemen. Bovendien ziet het er geenszins naar uit dat de Franstalige christen-democraten bereid zijn de rol van haar gewezen ministers in het dossier Lumumba uit te klaren. Lefevre: „Lumumba bracht zijn land in enkele dagen op de rand van de afgrond. De opdracht van de commissie moet uitgebreid worden om na te gaan welk gevaar Lumumba voor zijn eigen volk heeft betekend.”

(evdc)

De luchthaven van Zaventem verliest marktaandeel op de intercontinentale vluchten, te veel vliegtuigen stijgen of dalen met onvoldoende passagiers of vracht aan boord, stiptheid op Zaventem is onbestaande, de luchthaven barst uit haar voegen, de toegangswegen zitten eivol, de omwonenden zuchten onder het lawaai van de nachtvluchten. Vlaams parlements lid Jos Bex zet de problemen op een rij en doet suggesties.

◆ ACTUEEL ◆

De luchthaven van Zaventem is voor Vlaams-Brabant, voor Brussel, voor Vlaanderen en voor de federatie uiterst belangrijk, maar haar toekomst wordt zwaar gehypothekeerd door een reeks reeds genomen of nog te nemen beslissingen. Zaventem barst uit zijn voegen, het management kan aardig wat beter, door een gebrek aan coördinatie van de verschillende vervoersmogelijkheden is concurrentie ontstaan waarvan de luchthaven op termijn de dupe zal worden. Ondertussen bracht de discussie over de nachtvluchten de gezondheids- en ecologische problemen extra op de voorgrond.

(ON)BEREIKBAARHEID...

We gaan hier geen pleidooi houden tegen de HST-terminal in Schaarbeek die, zo vreezen we, een vastgoedproject is en voor extra mobiliteitsproblemen zal zorgen, we pleiten wel voor een volwaardig HST-station in Zaventem. De aanleg van zo'n station zal grote investeringen vragen maar de toekomst van de luchthaven is er in belangrijke mate afhankelijk van. Bovendien zijn goede IC/IR-aansluitingen vanuit Antwerpen en Leuven nodig wil men de 40/60 verhouding tussen openbaar en privaat vervoer realiseren. Tegen 2010 zou ten opzichte van vandaag het aantal passagiers toenemen met 11,8 miljoen. Vandaag maken 3,5 miljoen mensen gebruik van het openbaar vervoer. In 2010 moeten er dat volgens de federale overheid 12,7 miljoen zijn. Het verkeer op de weg zal volgens dezelfde prognose van 15,6 miljoen nu, naar 19 miljoen evolueren.

Als Zaventem geen HST-station bekommt, zal voor intercontinentale vluchten de voorkeur aan Schiphol of Parijs gegeven worden, beide luchthavens zijn met de HST vlug bereikbaar vanuit Schaarbeek. Voor de kortere afstanden (tot 800 km.) zal de HST trouwens steeds meer in aanmerking komen. Of anders gezegd: vanuit Schaarbeek zal men in elke belangrijke luchthaven kunnen overstappen van de trein op het vliegtuig. Wie in Zaventem wil opstijgen zal het moeten stellen met een 'people-mover', een veredelde versie van het huidige 'blauwe treintje'. De hierboven gevraagde treinverbindingen naar Zaventem moeten vanuit economisch standpunt absolute voorrang krijgen. Hier zijn veel belangrijker economische argumenten te vinden dan deze die gebruikt werden tegen de afschaffing van de nachtvluchten. Tegen 2010 voorziet de federale regering 40.000 directe banen op Zaventem tegenover 25.000 vandaag. Het aspect tewerkstelling kan dan ook hooguit tijdelijk en gemakkelijk opvangbaar geheten worden indien tengevolge van de afschaffing van de nachtvluchten een of

meer klanten op termijn voor een andere locatie zouden kiezen.

...EN HINDER

In het aanbod van de federale regering staan niet onbelangrijke doelstellingen om de geluidsoverlast voor de omwonenden draaglijker te maken. De meest radicale lijkt de onteigening op aanvraag, de

niek onder druk van de vraag naar geluidsarme toestellen op termijn een gunstig effect hebben. Er zal dus een goede ruimtelijke afbakening nodig zijn om te bepalen waar compenseerbare hinder aanwezig is.

Meebeslissen in het Zaventem-dossier

Jos Bex: "Als Zaventem geen HST-station bekommt, zal voor intercontinentale vluchten de voorkeur aan Schiphol of Parijs gegeven worden, beide luchthavens zijn met de HST vlug bereikbaar vanuit Schaarbeek."

tweede is de betoelaging van isolatiewerken. Zelfs indien de onteigeningen kunnen worden vergoed met de opbrengst van de eventuele omzetting van woongebied in industriegebied zal er voor de voorziene isolatiewerken onvoldoende geld beschikbaar zijn. Normalerweise zou de betoelaging van deze isolatiewerken moeten gebeuren in de vorm van een voorfinanciering en voor de volle 100 % van de werken. Hiervoor is zeker geen geld. Trouwens binnen welke zone's zullen de bewoners in aanmerking komen voor onteigening en isolatiepremies? De voorziene uitbreiding van het aantal vluchten van 300.000 naar 400.000 in een reeds verzadigd luchtruim, de eenzijdige maatregel van het Brussels Gewest m.b.t. de geluidsbeperkingen zullen in eerste instantie een vergroting van het door geluidshinder getroffen aantal woningen tot gevolg hebben. Door verschuivingen en gelijkmatig verspreiden van de lasten over de hele omgeving van Zaventem zullen nieuwe gebieden die tot dusver geen of weinig problemen hadden aangetast worden, zonder dat er in de reeds getroffen gebieden een werkelijke verbetering zal optreden. Vanzelfsprekend zal de tech-

uitgaande van de voetafdruk van de minst rumoerige vliegtuigen, op basis van de huidige infrastructuur voor landen en opstijgen en na definitieve afbakening van de corridors die toegang mogen verschaffen tot de luchthaven, moeten alle in de 70 dB zone (in VS reeds vanaf 60) gelegen woningen in aanmerking komen voor onteigening aan de prijs van een evenwaardige vervangwoning. De isolatiepremie in de zone tussen 55 dB en 70 dB moet volledig de gemaakte kosten dekken (dB = decibels).

Er moeten dringend stedenbouwkundige maatregelen genomen worden zodat er geen bijkomende bebouwing komt binnen de geluidscontouren die hinderlijk zijn voor waardige bewoning. De eigenaars van bouwgronden waarvan zo de bestemming wijzigt, hebben recht op een billijke vergoeding die uitzicht geeft op het verwerven van een bouwgrond met identieke bouw mogelijkheden.

VRAGEN

Uit wat vooraf gaat aangaande onteigening en isolatievergoeding is maar één logische conclusie te trekken: het moet stukken stiller worden op en rond Zaventem. Indien het niet stiller wordt en de federale regering wil haar beloften inzake onteigening en isolatiepremies nakomen dan zal deze operatie miljarden opslorpen.

In het voorstel van de federale regering blijven nog veel vragen open.

- In welke mate zal de luchthavenexploitant de in de milieuvergunning opgelegde verplichtingen m.b.t. geluidswallen en proefdraaiplaatsen stipt nakomen? Welke overheid zal optreden indien de vooropgestelde data niet gehaald worden?

- De verhuis van Melsbroek zal volgens ramingen 5 à 8 miljard kosten. Zal de belastingbetaler of de luchthavenexploitant hiervoor opdraaien? De militairen zullen hun job niet verliezen maar de menselijke en sociale impact van deze ver-

huis is zeker zo ingrijpend als het vermeende banenverlies waarover sprake is in de discussie rond de nachtvluchten.

- De aanleg van nieuwe autowegen naar Zaventem zal de omgevingsdruk doen toenemen en geen oplossing brengen voor de verzadiging van de wegen.

INVESTERINGEN

Uit de regeringsmededeling blijkt dat de luchthavens van Deurne en Oostende slechts in beperkte mate aanvullende taken m.b.t. Zaventem zullen aankunnen. Alleszins is het vanzelfsprekend dat ook voor de omwonenden van deze luchthavens dezelfde strenge normen moeten gelden i.v.m. geluidsoverlast en dat ook hier dezelfde regels gelden voor onteigening en isolatiebetoelaging. Idem trouwens voor gewestgrensoverschrijdende hinder, zoals b.v. in het Waalse Bierstet. Het is duidelijk dat er een grote verantwoordelijkheid op de Vlaamse regering rust. Zonder haar doeltreffend optreden komt heel het project van de federale overheid dat betrekking heeft op de leefomstandigheden rond de luchthaven in het gedrang of wordt het op de lange baan geschoven.

Daarom moet Vlaanderen zijn volle verantwoordelijkheid nemen en moet het de passende bevoegdheden en middelen opeisen. Indien Vlaanderen onvoldoende op de beslissingen kan wegen - en het ziet ernaar uit dat dit het geval zal zijn - moeten de bevoegdheden over het spoor en de luchthaven naar het Vlaams Gewest overgedragen worden.

In alle geval zal de verdere ontwikkeling van Zaventem belangrijke investeringen vergen, zowel in functie van de economische belangrijkheid als in functie van de nog steeds achterop hinkende ecologische verbeteringen qua geluid en uitstoot. Hieraan werd in het debat geen of alleszins te weinig aandacht geschonken. Onafgezien van de bevoegdheidsvraag is er nu dringend nood aan strengere geluidsnormen. Aan Vlaams minister Vera Dua durven we dan ook met aandrang vragen om in overleg met het Brussels Gewest tot gelijkopgaande maatregelen te komen waarbij Brussel misschien even, omwille van de economische haalbaarheid, gas moet terugnemen. Het gesprek kan nadien verruimd worden zodat dezelfde normen gelden voor het ganse grondgebied.

Jos Bex
Vlaams Volksvertegenwoordiger

Indien Vlaanderen onvoldoende op de beslissingen kan wegen - en het ziet ernaar uit dat dit het geval zal zijn - moeten de bevoegdheden over het spoor en de luchthaven naar het Vlaams Gewest overgedragen worden.

De FPÖ van Jörg Haider haalde 27.2% van de stemmen, 72.8% Oostenrijkers is wél koosjer. Vlaanderen mag het veld dan ook niet aan Haider overlaten.

De voorbije weken is er heel wat commotie ontstaan rond de Alpenrepubliek Oostenrijk. Van de zorgwekkende evolutie van de coalitievorming tot op de dag dat president Klestil slechts heel schoorvoetend zijn fiat gaf voor een coalitie van *Österreichische Volkspartei* (ÖVP) en *Freiheitliche Partei Österreichs* (FPÖ) onder leiding van de conservatief *Schüssel*.

EEN BEETJE GESCHIEDENIS

In 1806 verloor Oostenrijk de hegemonie over de overige Duitstalige landen. *Napoleon* ontbond toen het Heilig Roomse Rijk der Duitse Natien. Pruisen nam de fakkel van Oostenrijk over en de Pruisische koning werd de Duitse keizer. Oostenrijk zat met een kater en die kater bleef tot en met *Ferdinand der Gütige* (men noemde hem smalend *Gutenand der Fertige*) die men in 1848 met zachte hand tot ontslag had gedwongen en liet opvolgen door zijn neef *Franz-Jozef I* die ontzettend lang regeerde, tot aan zijn dood in 1916. *Franz-Jozef I*, beter gekend als de echtgenoot van *Sissi*, verlegde de accenten van het Oostenrijks beleid verregaand naar het Oosten. De culturele autonomie van de verschillende volkeren in de veel-volkerenstaat Oostenrijk-Hongarije resulteerde in de k.u.k.-Monarchie (de *kaiserliche und königliche Monarchie*). De verschillende volkeren hadden een zekere graad van (culturele) autonomie. De bestuurstaal was het Duits en het Duits deed dienst als *Lingua Franca*. In het begin van de twintigste eeuw waren de nationalisme zo actief, dat Oostenrijk-Hongarije enkel nog werd samengehouden door het keizerlijke instituut, meer bepaald door de persoon van de keizer. Met de dood van *Franz-Jozef I* implodeerde het keizerrijk de facto.

In 1918 kwam voor het huidige Oostenrijk een eerste grote schok. Die verliep in twee fazen.

De Eerste Wereldoorlog was verloren en Oostenrijk werd - zo ervaren de Duits-Oostenrijkers dat - van 10/11 van zijn grondgebied geamputeerd. Tal van nieuwe staten ontstonden, onder andere ook als gevolg van de *Wilson-doctrine* (genoemd naar de Amerikaanse president *Thomas Woodrow Wilson*) die het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren stelde. Maar het onafhankelijkheidsstreven van die volkeren was al vroeger bezig, denken we maar aan het parool van de Tsjech *Thomáš Masaryk* die als officier in het Oostenrijks leger de leuze hanteerde: „Es ist unsere verdammte Pflicht Österreich treu zu veraten“. *Masaryk* werd de eerste

president van Tsjecho-Slowakije (1918 - 1938).

Wat overbleef was het Duitstalig gedeelte van de Oostenrijks-Hongaarse dubbelmonarchie, nl. Duits-Oostenrijk. Zelfs niet alle Duitstalige gebieden kwamen aan

rest-Oostenrijk. Zuid-Tirol ging naar Italië en een stuk Duitstalig gebied, wat men nadien het Sudetenland noemde, kwam aan Tsjecho-Slowakije.

Een tweede grote schok in 1918 kwam met de afschaffing van de monarchie. De laatste keizer *Karl* (neef van *Franz-Jozef I*) werd met zijn echtgenote *Zita* en kinderen verbannen. Rest-Oostenrijk bleef totaal vervreemd van zichzelf achter, met een hoofdstad (Wenen), groot genoeg om Europa te regeren, maar die nog slechts supervisie mocht uitoefenen over een paar Alpenweiden.

Tot op de dag van vandaag voelen Oostenrijkers in hun onderbewustzijn nog heel wat sympathie voor de monarchie en hebben ze nog steeds last van een nostalgie naar een hinterland dat al lang niet meer het hunne is.

In 1918 moest dit op zichzelf teruggeworpen Duits-Oostenrijk een staat vormen en de parlementairen van deze 'Kleinstaat' in Wenen zagen zulks niet zitten. Ze vroegen aansluiting bij de Weimar-Republiek. De Volkenbond weigerde en veranderde zelfs de naam in 'Republik Österreich'. Er brak een lange periode van defaitisme aan. Juist wanneer de burgers van de 'Republik

Voor Bruno Kreisky en Kurt Waldheim was het oorlogsverleden van Oostenrijk 'gar kein Thema'...

Voor hij Vlaams volksvertegenwoordiger werd, was *Dirk De Cock* leraar Duits en Nederlands. In die functie organiseerde hij talrijke klasuitwisselingen tussen leerlingen-ASO uit Vlaanderen en Oostenrijk. Vanuit die ervaringen leerde De Cock 'het probleem' Oostenrijk kennen en beter begrijpen.

Voor WIJ schreef hij, vanuit een historische kijk, zijn bevindingen neer.

LANDUIT

Österreich' een beetje aan natievorming begonnen te doen en er een voorzichtig Oostenrijk-gevoel ontstond, kwam in 1933 in het noordelijke buurland het totalitaire Hitlerregime aan de macht en in 1938 volgde de 'Anschluss', die door een deel van de Oostenrijkers werd toegelicht, ook in het licht van de gebeurtenissen van 1918, dus niet alleen omwille van 'ideologische verwantschap'.

Oostenrijk vanuit historische invalshoek

In de periode 1938 tot 1945 maakte Oostenrijk deel uit van het Derde Rijk, met alle gevolgen van dien.

KOUDE OORLOG

Na 8 mei 1945 werd Oostenrijk reeds heel vlug in het kamp van de slachtoffers van WO II geduld. Dat had als nefast gevolg dat de geallieerden, anders dan in Duitsland, niet denazificeerden. De geallieerden verdeelden het land en de hoofdstad Wenen in vier sectoren, een toestand die tien jaar duurde. Tien jaren van angst, want het was niet ondenkbeeldig dat Oostenrijk als een soort wisselgeld in het kamp van Moskou zou terechtkomen.

In 1955 herwon Oostenrijk zijn nationale soevereiniteit, onder strikte neutraliteitsvoorwaarden kon de zogenoemde 'Tweede Republiek' van start gaan.

Aangezien Oostenrijk niet echt in het Westerse kamp zat, was er natuurlijk ook geen Marshall-plan en dito Wirtschaftswunder. Het opbouwen van de welvaart ging er veel trager dan in West-Duitsland. In de scholen van de Duitse Länder (Duitsland) werd een soort 'Vergangenheitsbewältigung' beoefend, het verwer-

ken van het verleden uitgedrukt in - meestal - twee lessen per week. Hierdoor ontstond in Duitsland een fenomeen dat men nadien als 'Elternbefragung' heeft aangeduid. In de jaren zestig, zeventig vroegen de Duitse jongeren heel pertinent naar de houding van hun ouders tijdens de NSDAP-periode. Dit leidde in West-Duitsland tot een gigantisch generatieconflict, maar juist uit deze 'botsing' groeide het fundament voor de democratie in de Bondsrepubliek. De keerzijde van de medaille was, dat - vooral in de steden - een zekere kilte intrad in de Duitse familiale structuren. Het weefsel was te zeer door elkaar geschud.

Niets van dit alles in Oostenrijk. Daar bestond en bestaat een heel intens familiaal leven en dus was er geen tijd voor dergelijke 'zinloze' discussies. Nu nog rust in Oostenrijk bij een groot deel van de bevolking een taboe op het onderwerp WO II. 'Fortschritt' was het sleutelwoord en in de regeringen na 1955 en trouwens in alle maatschappelijke geledingen waren hier en daar oud-nazi's gewoon beroepsactief, zonder dat men zulks in vraag stelde. Er waren andere prioriteiten. Zo kwam kanselier *Bruno Kreisky* aan de macht met de steun van prominente oud-nazi's. *Kreisky*, zelf een Duitstalige jood uit Moravië, verloor het grootste deel van zijn familie in de decimeringskampen van WO II; een voorbeeld om aan te duiden dat het oorlogsverleden in Oostenrijk 'gar kein Thema' was.

Oostenrijk moest - op een paar intellectuelen en schrijvers na - wachten op de kleinkinderen, die - vanaf midden de jaren '80 en nadien versneld vanaf de val van de Berlijnse muur - aan een soort 'Großelternbefragung' begonnen.

Het zijn juist die twintigers en prille dertigers, die - vooral in de steden - de waarborg zullen zijn voor een echt Europees democratisch concept. Aanvankelijk werd hen verweten dat ze aan nestbevuiling deden. Vanuit bepaalde kringen die schermen met het 'gesunde Volksempfinden' werden ze met de nek bekeken.

IN DE EUROPESE UNIE

Op 1 januari 1995 trad Oostenrijk als zestiende deelstaat tot de Europese Unie toe. 2/3 van de Oostenrijkse kiezers hadden in 1994 voor toetreding tot de EU gekozen. Men mocht de trein niet missen, men voelde zich eindelijk bevrijd uit het verstikkende geprangd zitten tussen twee machtsblokken. Er heerste in de Alpenrepubliek een Europese euforie met als voorlopig hoogtepunt de tweede helft van 1998 toen Oostenrijk voorzitter van de EU was. Tal van uitwisselingen op allerlei vlak, waren het gevolg. De Euro-sceptici in Oostenrijk leken overtuigd van de Europese realiteit.

◆ LANDUIT ◆

En dan zijn er de jongste verkiezingen waarbij de FPÖ nipt de tweede partij werd met 27.2 % (+5.3%) van de stemmen tegenover 26.9 % (-1.4%) voor de ÖVP. De SPÖ (sociaal-democraten) haalde 33.4 % (-4.7 %).

Iedereen weet dat de Euro-sceptici in de partij van Jörg Haider (FPÖ) zitten. Europa was dan ook geen thema meer tijdens deze verkiezingen. Jarenlange corruptie en schandalen, toegedekt door de 'wir sind wir'-mentaliteit in de vroegere meerderheidspartijen SPÖ en ÖVP hebben de partij van Haider geen windeieren gelegd (12 zetels meer!). Het cordon sanitaire rondom zijn uiterst rechtse partij is er in Oostenrijk nooit geweest. Het begrip 'cordon sanitaire' voert minister Louis Michel zomaar uit alsof het in Oostenrijk een evidentie zou zijn. Hoezeer wij hiervan te lande ook overtuigd zijn, wij kunnen er niet zomaar van uitgaan dat overal dezelfde rigide spelregels werden afgesproken. De vermanende vinger van minister Michel achternalopen en het probleem tot een soort sloganese versmaling herleiden heeft geen zin. Trouwens een soort anti-Suykerbuyck-reflex naar Vlaanderen is als ondertoon bij dat opgestoken vingertje in de interventie nooit ver weg.

Heeft het culpabiliseren van de hele Oostenrijkse bevolking zoals Louis Michel voorstelt, dan wel zin? Neen, zulks heeft hoe dan ook een omgekeerd effect. 72.8 % van de Oostenrijkers is koosjer. Onze steun is voor die mensen onontbeerlijk. We mogen het veld niet aan Haider overlaten. De boodschap uit Europa is, tactisch of niet, in Oostenrijk aangekomen. We moeten de jonge generatie steunen in haar pril democratisch verzet tegen sommige (vermeende) 'bruine' opvattingen die in de Oostenrijkse maatschappij niet overal ter discussie staan. Voor die vermeende 'bruine' opvattingen bestaat een aantal historische verklaringen:

- de geallieerden hebben niet gedenazifiëerd;
- in het onderwijs is in de meeste gevallen de periode 1938 - 1945 enkel als 'geschiedenis' aan bod gekomen en niet als 'stof ter discussie'.

Daarnaast heeft de SPÖ na dertig jaar regeringsverantwoordelijkheid haar imago niet kunnen vernieuwen en geen frisse politieke wind kunnen laten waaien. Hetzelfde geldt trouwens voor de ÖVP.

DE BOER OP

De Vlaamse deelstaat heeft genoeg gezond verstand aan de dag gelegd, om de culturele banden met Oostenrijk niet te verbreken. Wenen is een gigantisch cultureel reservoir met een niet te onderschatten uitstraling. De 'Wiener Scene' kan via de cultuur het uiterst rechtse gedachtegoed

het best aanpakken. Oostenrijkers zijn kunstzinnig en kunstminnend, die poort sluiten zou nefast zijn. Culturele akkoorden leiden tot uitwisselingen van mensen, groepen, studenten. Zo'n uitwisselingen vormen de basis voor het vrije woord en waarborgen de vrije invulling van ideeën en thema's. We moeten als verlichte Europeanen de Oostenrijkse boer opgaan. Wij Vlamingen weten dat beter dan wie ook, want ook hier in Vlaanderen moeten wij de boer op om de sloganese taal van uiterst rechts te ontmaskeren en uit te holden en om de perfide doelstellingen te doorprikken. Met een eventuele ex-communicatie (= het weigeren om nog verder met elkaar te spreken) van Oostenrijk bereiken wij niets, dan geven we enkel voedsel aan de afgeslotenheid die bergbewoners reeds eeuwen gewend zijn (ingesneeuwde dalen die maanden onbereikbaar zijn).

Dan plooiën Oostenrijkers terug op zichzelf, en daarin zijn zij geoeftend (gedwongen neutraliteit van 1945 tot 1989) en blijft het bruine gedachtegoed latent aanwezig.

We kunnen Oostenrijk ook de plaats geven die het toekomt en het als brug tussen Oost- en West-Europa laten fungeren, Oostenrijkers hebben heel wat specialisme kennis in huis met betrekking tot Oost-Europa.

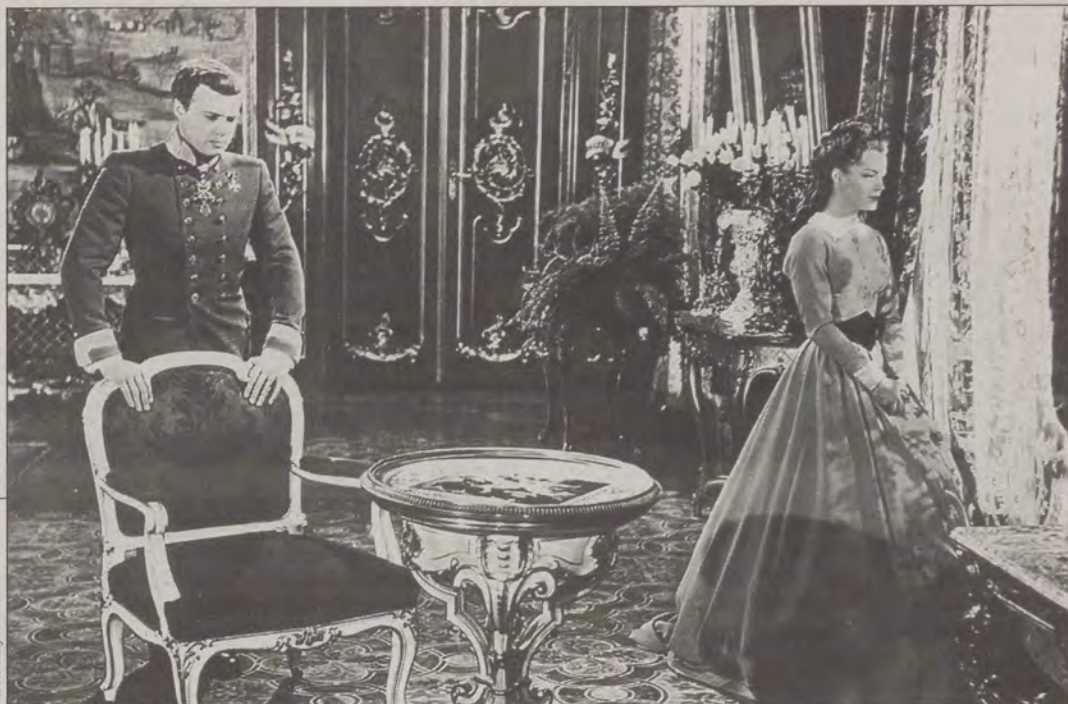
*
* *

We kunnen onmogelijk voorbijgaan aan

de regeringswissel in Oostenrijk, die ons echt zorgen baart. Maar terwijl we vanuit Europa de Oostenrijkse leiding nauwlettend in het oog houden, moeten we de culturele en economische banden (economisch belang is op zichzelf niet perfide) met het veld onverminderd voortzetten, omdat het tij enkel kan gekeerd worden door massale interactie tussen de Oostenrijkse mensen en de rest van Europa. Een stigmatisering van de Oostenrijkse bevolking zou enkel een averechts effect sorteren.

Dirk De Cock,
Vlaams parlements lid

In hun onderbewustzijn voelen Oostenrijkers nog heel wat voor hun verdwenen monarchie. Zo alleen ook kon de mythe rond keizerin Sissi overleven...

V.M. Archief

Lof uit Kosovà voor Bart Staes

Sinds zijn werkbezoek eind augustus van vorig jaar aan het geteisterde Kosovà is Europees parlements lid Bart Staes in het getouw ten bate van de duizenden Kosovaren die als politieke gevangenen in Servische gevangenis opgesloten zitten. Staes stelt alles in het werk om uitsluitel te krijgen over de duizenden vermisten. Geen sinecure, want er moet worden opgebokst tegen internationale Europese instanties voor wie politieke en/of economische eigen staatsbelangen vaak zwaarder doorwegen dan mensenrechten. En die rechten worden inzake de Kosovaarse politieke gedetineerden in Servische gevangenis inderdaad flagrant met voeten getreden. Ondanks de Conventie van Genève kan het Milosevic-regime duizenden mensen gijzelen. Gevangenen die vaak gemarteld worden om bekentenissen af te dwingen en die op schijnprocessen veroordeeld worden tot hallucinant hoge gevangenisstraffen. Tragische illustratie hiervan is de veroordeling van de bekende pediater en vrouwen- en kinderrechtenactiviste dr. Flora Brovina tot 12 jaar opsluiting. Amnesty International noemde dit een schandelijke uitspraak op basis van ongegronde aanklachten en een eminent Servisch jurist verklaarde: „In Stalins tijd kreeg iemand 10 jaar cel voor niets, hier nu 12 jaar!“. Tegen deze schrijnende verkrachting van de universele rechten van de mens is Bart Staes ten strijde getrok-

Kosovà laat Bart Staes niet meer los.

ken met alle middelen die hem ter beschikking staan. Vooreerst in het Europees Parlement waar hij er, samen met leden van zijn en andere fracties, in geslaagd is om tot driemaal toe een resolutie te laten stemmen om de EU, de VN en andere internationale instellingen aan te zetten alles in het werk te stellen ter bevrijding van de Kosovaarse gevangenen. Daarnaast maakte Bart de zaak rechtstreeks aanhangig bij de Europese Ministerraad en bracht hij de zaak onder de aandacht van de publieke opinie o.a. door zijn deelname aan een hongerstaking in de voorbije nieuwjaarsperiode. Hij is trouwens vastbesloten om op deze spijker te blijven slaan tot alle gevangenen vrij zijn en tot opheldering is gebracht over het lot van de duizenden vermisten.

De inzet van Bart Staes is in Kosovà niet onopgemerkt gebleven. Verleden week konden wij een wereldwijd verspreide mededeling van de Vereniging van Politieke Gevangenen uit Kosovà inkijken. Hierin lezen wij volgende erkenning van Barts werk: „E.P.-lid Bart Staes is de voortrekker geworden van de actie in het Europees Parlement ten bate van de gevangenen, en van de stelling om de verlichting van de sancties tegen Servië te koppelen aan de oplossing van het gevangenenprobleem.“ Bart Staes is er de man niet naar om naar lof te hengelen, maar wij geloven dat deze erkenning van zijn gedreven inzet voor de Kosovaarse gevangenen hem er zeker zal toe aanzetten verder aan de weg te timmeren.

(kvr)

M. Herremans

Een gezond stuk vlees is voor het grote publiek ook nog betaalbaar.

Vijf jaren zijn er voorbij sinds de moord op veearts-keurder Karel Van Noppen, ondertussen heeft het Instituut voor Veterinaire Keuring (IVK) zeer verdienstelijk werk geleverd door de strengste controles uit te voeren op verboden residuen in vlees. De wetgever heeft ook voor de vleesveeproducent een hele reeks zware sancties ingevoerd wanneer restanten van verboden stoffen of van toegestane stoffen boven het toegelaten maximumgehalte worden aangetroffen.

NIET SLUITEND

Deze strenge overheidscontrole geldt echter enkel voor dieren die in slachthuizen in België worden aangeboden. Het IVK weet ook dat grote vetmesters met hun vee in Frankrijk of Nederland gaan slachten, daar zijn controles en sancties niet zo zwaar. Op een studiedag van de Stichting Dr. Karel Van Noppen gaf het IVK toe hierop geen vat te hebben. De overheid staat nog steeds machteloos tegenover het vrij terug invoeren van in het buitenland goedgekeurd vlees dat afkomstig is van Belgische vetmesters. Zo ontsnapt een groot aantal dieren nog dagelijks aan de Belgische wet, ook al komt het vlees nadien hier op tafel. Het is duidelijk dat de overheid tekort schiet in de bescherming van de volksgezondheid, van de consument en van de eerlijke producent.

Precies daarom blijft het pionierslabel 'natuurlijk hormoonvrij' van Plattelandsontwikkeling een belangrijke bijkomende waarborg voor de verbruiker. In Vlaanderen voeren 26 slagerijen, 3 hoeslagers, 1 consumentenorganisatie, 1 versnijdingsservice, 2 groothandels en 32 boerderijen dit kwaliteitslabel. Het keurmerk geldt uitsluitend voor inlands vee dat in een Belgisch slachthuis werd geslacht en gekeurd. Bovendien voert een onafhankelijke instantie bijkomende controles uit.

BEDRIJFSINSPECTIES

In 1999 werden bij onaangekondigde bedrijfsinspecties 172 verzegelde stalen in drievoud genomen, zowel op boerderijen, in de groothandel als in slagerijen die bij het label van Plattelandsontwikkeling zijn aangesloten. Daarvan werden 135 stalen van drinkwater, veevoerders, mest, nieren, niervet, lever, vet en vlees in erkende laboratoria onderzocht.

De onderzoeken bestrijken het hele gamma van groeistimulanten: 57 op antibiotica, 21 op b-agonisten, 13 hormoon screenings. Bij 12 slaggers werd een bijkomend onderzoek uitgevoerd naar kalmeer-

middelen, bij 9 naar PCB's en bij 22 naar natriumsulfiet in vers bereid vlees. De genomen stalen bestrijken alle diersoorten op de boerderijen en alle vlees in de groothandel en slagerijen: runderen (118), kalveren (8), varkens (26), pluimvee (10), schapen (9) en konijnen (1).

Op elk aangesloten bedrijf wordt minstens elk jaar ook een administratief onderzoek uitgevoerd naar de herkomst van vee en vlees. Alle vers vlees in de groothandel en in de slagerijen is uitsluitend afkomstig van boerderijen die aan het label voldoen. Voor het rundvee zijn alle labelbedrijven aangesloten bij het Saniteelsysteem met de

Plattelandsontwikkeling wil eerlijk vlees

bijhorende traceerbaarheid van elk karkas en van elk versneden stuk tot bij de slager. Het voorbije jaar werd van alle onderzochte stalen slechts één staal positief bevonden. Het betrof een voeder voor jongvee dat virginiamycine bevatte. Dit antibioticum is wettelijk toegelaten en wordt in de gangbare veevoerders routinematig vermengd om de groei te bevorderen. Omdat voor het label 'natuurlijk hormoonvrij' geen enkel veevoederantibioticum toegelaten is, werd de producent verplicht onmiddellijk van startvoer te veranderen en kreeg hij een fikse boete.

Elke deelnemer in de keten ontvangt elk onderzoeksresultaat van stalen die genomen werden op zijn bedrijf, bij zijn leverancier of bij zijn afnemer. Zo blijft er 'van boer tot bord' een open informatiestroom, elke verbruiker kan deze resultaten op elk verkooppunt inkijken.

LESSEN UIT DIOXINECRISIS

Tijdens de dioxinecrisis werden alle veevoederleveranciers van de boerderijen permanent gescreend met de officiële lijst van de verdachte bedrijven. Op geen enkel ogenblik kwamen de leden van Plattelandsontwikkeling hierop voor. Heel wat boerderijen werken uitsluitend met enkelvoudige natuurlijke veevoedergrondstoffen, die ze rechtstreeks aankopen. Enkele boerderijen kopen uitsluitend biologische veevoerders aan, maar mogen daar -door de te strikte wetgeving op de biologische landbouw- niets over bekendmaken. Anderen hebben een volledig grondverboden bedrijfsvoering, waar alle ruwvoeder (gras, hooi, klaver, luzerne, maïs, bieten, granen) van de eigen velden

Veearts Karel Van Noppen nam zijn opdracht bij het Instituut voor Veterinaire Keuring zeer ernstig, maar zijn aanpak van de hormonenzwendel kostte hem zijn leven. Het gerecht heeft wel de uitvoerders van de aanslag gevat, maar over de verleden week opgepakte vermoedelijke opdrachtgever bestaat nog twijfel. Maar hoe staat het, vijf jaar na de moord, met de kwaliteit van het vlees?

LANDBOUW

ACHTERSTAND INHALEN

Plattelandsontwikkeling blijft aandringen op een eerlijke discussie over de vleeslabels die na de moord op dr. Karel Van Noppen als paddestoelen uit de grond rezen. De meeste zijn private commerciële labels, vaak zonder enige bijkomende controle van een onafhankelijke instantie en zonder strengere productienormen dan de wettelijke bepalingen. Dit blijft ook een terechte kritiek vanuit de consumentenorganisaties. De verbruiker verliest er het noorden bij en veegt alles op één hoop. Dit doet vele zelfstandige familiale bedrijven die eerlijk produceren onrecht aan. De leefbare toekomst voor de landbouw hangt af van de eerlijke prijsopbouw binnen alle schakels van productie, verwerking en distributie. De open communicatie over de productiewijze en de productkwaliteiten moet gebaseerd zijn op onafhankelijke en commercieel ongebonden bedrijfsinspecties.

De herkenbaarheid van eerlijk geproduceerd voedsel moet tot bij de consument duidelijk zijn. Alleen zo kan hij/zij door een bewuster aankoopgedrag mee bepalen of de toekomst van de Vlaamse landbouw in industriële grootschaligheid ligt of in kwalitatieve kleinschaligheid en duurzaamheid.

Eerlijke informatie, vorming en begeleiding en door de overheid gecontroleerde labelwerkingen zijn daartoe onmisbare instrumenten. Op dit vlak heeft Vlaanderen een grote achterstand in te halen op Wallonië. Het blijft de taak van de overheid om de consument te beschermen en de producent te ondersteunen in hun gemotiveerde keuze voor (h)eerlijk en duurzaam voedsel. Als niet-commerciële vereniging die dit algemeen maatschappelijk belang behartigt, rekent Plattelandsontwikkeling op erkenning en ondersteuning om op haar pioniersweg verder te gaan.

ir. Jef Geldof
(De auteur is directeur van vzw Plattelandsontwikkeling)

De verbruiker moet weten dat zijn aankoopgedrag meebepalend is voor de toekomst van de Vlaamse landbouw.

VU-mandatarissen bleven afwezig op Gentse Blijde Intrede

♦ UIT DE REGIO ♦

Het bestuur van het arrondissement Gent-Eeklo heeft besloten dat haar nationale, provinciale en lokale VU-mandatarissen afwezig zouden blijven op de officiële Gentse ontvangst ter gelegenheid van de Blijde Intrede van Filip en Mathilde van België. Ook in de andere Oost-Vlaamse steden die het prinselijk koppel aandoen, Aalst en Sint-Niklaas, lieten de VU-mandatarissen verstek gaan.

Arr. voorzitter **Geert Depestele**: „Vanuit haar Vlaams-nationalistische en radicaal-democratische overtuiging wenst het arrondissementeel bestuur in de eerste plaats de afwezigheid van elke parlementaire controle op de koninklijke machtsuitoefening aan te klagen. Het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, zoals het in art. 10 van de grondwet staat, laat niemand toe om, op basis van genetische verwantschap, politieke macht te erven.

Diezelfde politieke macht werd in het verleden, en wordt ook vandaag nog, aangewend in het verweer tegen de grote emancipatorische bewegingen van de jongste twee eeuwen: de Vlaamse, de sociale en de ethische ontvoogdingsstrijd. De Vlaming is het koningshuis geen enkele dank verschuldigd, laat staan dat hij dient te voorzien in de buitensporige financiële sponsoring van een grotesk luxeleven.”

Tot slot wees arrondissementeel secretaris **Ben Weyts** naar het uitblijven van maatregelen tot eerherstel voor de slachtoffers van

„Filip en Mathilde mogen weten dat er ook niet-monarchisten in Vlaanderen leven” aldus VU-Gent-Eeklo. (foto: Blijde Intrede Antwerpen)

repressie en epuratie. Hieromtrent heerst in de huidige koninklijke entourage een oorverdovend stilzwijgen. Het koninklijk geweten kampt blijkbaar met een grote selectiviteit.

VAN HOOREBEKE

Toch wou **Karel Van Hoorebeke**, federaal VU-parlementslid, wel aanwezig zijn op de Blijde Intrede in Gent. Weliswaar niet in de hoedanigheid van officieel genodigde, maar als kritisch toeschouwer.

Ben Weyts: „De volksvertegenwoordiger wou niet deelnemen aan de protestuitin-

gen maar wenste op het terrein na te gaan hoe het grondwettelijk gewaarborgd principe van vrije meningsuiting beschermd werd.” Karel Van Hoorebeke had acte genomen van de bijzondere politieverordening van de Gentse burgemeester **Beke**, hij waarschuwde dhr. Beke de 'handhaving van de openbare orde' niet te misbruiken als alibi ter beknotting van de vrijheid van meningsuiting. „Filip en Mathilde mogen niet verstoken blijven van de mening van een aanzienlijk deel van de Vlaamse bevolking dat de monarchie als staatsvorm niet genegen is”, aldus nog het bestuur van VU-Gent-Eeklo.

Erik Lamsens duwt in Roeselare

Het Roeselaarse VU&ID-bestuur heeft schepen **Erik Lamsens** gevraagd de gemeentelijst te trekken of te duwen. Na een open gesprek heeft hij beslist het nieuwe elan bij VU&ID optimale kansen te geven en de plaats van lijstduwer in te nemen.

Erik Lamsens: „VU&ID geeft in Roeselare

blijk van veel dynamiek. De voorbije maanden lieten velen weten ons vernieuwingsproject te willen steunen, al dan niet vanop de lijst. Dat stemt mij zeer tevreden. Om deze mensen optimale kansen te garanderen, heb ik besloten de lijst als duwer te zullen steunen. In oktober wil ik mijn mandaat hernieuwen en samen met

deze mensen ons programma realiseren.” Het Roeselaarse VU&ID-bestuur heeft de kandidatuur van Erik Lamsens unaniem goedgekeurd. „Een mengeling van ervaring en nieuw dynamisme wordt onze sleutel tot succes. VU&ID stapt de verkiezingen met vertrouwen tegemoet”, aldus nog plaatselijk VU&ID-voorzitter **Wim Jaques**.

Deeltijds- administratief medewerk(st)er

Fons Borginon zoekt een deeltijds administratieve medewerker voor de periode juni-oktober. Er is geen beroepservaring vereist. Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen zal het werk voornamelijk de voorbereiding van de verkiezingen inhouden. Verder wordt een administratieve ondersteuning van het parlementaire werk verwacht. De arbeidstijdsregeling is bespreekbaar. Ideaal voor schoolverlaters, studenten, herintreders.

Schriftelijk solliciteren bij **Fons Borginon**, Huis der parlementsleden, bureau 2216, 1008 Brussel, of via e-post: secl.borginon@skynet.be.

Rouw in Antwerpen

Antwerpen-stad verliest opnieuw een 'straatloper'. Op 21 februari overleed in haar woning **Magriet(je) Bachot - Bogaert**. Ook nu moeten we in de geschiedenis terugduiken. Wie herninnert zich nog **Theo** (†) en **Magrietje** die van bij het ontstaan van de VU in Antwerpen-stad actief aan de opbouw en bloei van de afdeling hielpen? Met hun 2pk-tje namen ze deel aan alle activiteiten (plaktochten, colportages, autokaravans, enz.). Niets was hen teveel! Na het overlijden van Theo bleef 'ons Margrietje' actief in de VU ook bij de gepensioneerden van het VVVG. Ze perste er de laatste lidkaart uit en bleef ons weekblad **WIJ** in haar onmiddellijke omgeving verspreiden. De laatste jaren sukkelde ze met haar gezondheid en kwam ze nog maar zelden buiten. Een bezoekje aan ons VU-secretariaat kon er nog net af. Op 3 januari was Margrietje 82 jaar geworden. Aan de familie betuigen wij onze oprechte deelneming.

Koen Pauli, Antwerpen-stad.

Het is nú

of nooit meer

Wat wervers kunnen!

Volgens de jongste statistiek klom het abonnementenbestand tot 3.890. Dat is sinds het begin van de actie 390 abonnementen meer, daarvan werden 366 abonnementen door wervers aangebracht. Vergezeld van onze dank en waardering publiceren wij deze week al hun namen.

WERVERS GROEP

1. Jan Caudron, Erpe-Mere	81
2. Geert Bourgeois, Izegem	53
3. Frieda Brepoels, Hasselt	21
4. Walter Luyten, Berlaar	23
5. Geert Dessen, Ledegem	18
6. Lieve Vanhoutte, Bellegem	9
7. Jan Loones, Oostduinkerke	7
Hugo De Mol, Lebbeke	6
Carol Vandoorne, Veurne	6
8. Klara Hertogs, Turnhout	5
Harold Van de Perre, Dendermonde	5
Vincent Van Quickenborne, Kortrijk	5
Jos Lauwers, Steenokkerzeel	5
Juul Denayer, Buizingen	5
Romain De Grave, Sint-Gillis-Waas	5
Paul De Visscher, Hamme	5

Totaal 259

Maakten 4 abonnementen: Walter Soethoudt, Antwerpen; Jos Heylen, Herenthout. (8)

Maakten 3 abonnementen: Vic De Winne, Dilbeek; Reinhilde Raspoet, Overijse; Ketels, Hasselt; X, Sint-Amandsberg. (12)

Maakten 2 abonnementen: Greet Claes, Liedekerke; René Clompen, Destelbergen; Ivo Coninx, Genk; Danny Cortier, Brussel; Peter Craeyveld; Dirk De Cock, Lebbeke; Mark De Vriese, Assebroek; Dirk Goossens, Knokke-Heist; Bert Hendryckx, De Panne; Simonne Janssens-Vanoppen, Heusden-Zolder; Eliane Michiels, Kapellen; Maurice Passchyn, Meise; Bart Staes, Antwerpen; Piet Van Berkel, Rekem; Annick Vandebuerie, Harelbeke; Kristof Verdonck, Mol; VU-Mechelen. (34)

Maakten 1 abonnement: Rik Bellefroid, Wommelgem; José Boeraeve, Vlamertinge; Rob Brouwers, 's Gravenvoeren; Annemie Decuypere, Wenduine; Frieda Calluy, Merksem; Hendrik Carette, Brussel; Erik Debacker, Sint-Andries-Brugge; Hans De Belder, Kraainem; Marcel De Broyter, Overijse; Walter Deconinck, Kortrijk; Jan De Greef, Kampenhout; Herman Slagmulder, Aalst; VU-St.-Pietersleeuw; Georgette De Kegel, Outer; Imelda Demol, Dworp; Karin Denruyter, Glabbeek; André Desmet, Wakken; Dries De Smet, Kessel-Lo; Luk Draye, Herent; Herman Geyskens, Tessenderlo; Jean-Paul Goethuys, Nederokkerzeel; Joseph Goris, Hove; Line Lambert, Gent; Gus Mombaerts, Brussel; Hendrika Moortgat, Gent; Mia Pals, Laakdal; Georges Raes, Ledegem; Maria Rutten, Tessenderlo; André September, Opwijk; Tachman-Van Severen, Gontrode; Fernand Van Damme, Brugge; Eric Van de Castele, Gent; Goedele Vandenbulcke, Wevelgem; Johan Waelkens, Waasmunster; Cilla Van der Spurt, Herenthout; Erik Vandewalle, Izegem; Isidoor Van Doren, Londerzeel; Dries Vanhercke-Deman, Leffinge; Jozef Van Moortel, Brugge; Koen Veestraeten, Hasselt; An Van Meenen, Deinze; VU-Rupel, Niel; Robert Walscharts, Mortsel; Eric Opstaele, Middelkerke; Wilfried Willockx, Antwerpen; Van den Berghe, Sint-Niklaas; Oswald Van Ooteghem, Gentbrugge; Pieter Vandenbroucke, Roeselare; Ward Herbosch, Wommelgem; Jan Wleers, Kinrool; Geert Verdoodt, Erembodegem; Den Hondt-Claes, Laakdal; Rik Talpe, Alveringem. (53)

Algemeen totaal: 259 + 8 + 12 + 34 + 53 = 366 (+ 70)

(Afgesloten op maandag 28 februari)

Het partijbestuur deelt mee

Na afloop van het Volksunie-partijbestuur van maandag 28 februari jl. werd volgende persmededeling verspreid.

VLD MOET COMMUNAUTAIRE VERWACHTINGEN VAN DE GUCHT EN TIMING HIEROMTRENT HARD MAKEN

VU&ID heeft akte genomen van de uitspraken van VLD-voorzitter Karel De Gucht over het verdere verloop van de staatshervorming. De VLD-voorzitter wil nog voor de gemeenteraadsverkiezingen knopen doorhakken over Landbouw en Buitenlandse Handel en duidelijkheid brengen over de gewestbelastingen, de afcentiemen en de fiscale kortingen. Na de verkiezingen staan de gemeente- en provinciewet en de realisatie van de fiscale autonomie vooraan op de agenda.

Nu De Gucht met een zeer concrete timing en een uitgesproken communautair verlanglijstje een lans heeft gebroken om binnen afzienbare tijd belangrijke bevoegdheidspakketten over te hevelen naar de deelstaten, wijst VU&ID op de verantwoordelijkheid van de VLD als grootste regeringspartij. VU&ID waarschuwt de VLD dat ze zich voor de Vlaamse kiezer niet kan veroorloven om eerst verwachtingen te creëren, om daarna eventueel onder Franstalige druk haar kar te keren. Het debat over de staatshervorming werd vier jaar lang door de CVP op federaal niveau lam gelegd. De verwezenlijking van een modelstaat zal niet langer de status

quo van de huidige staatsstructuren verdragen. Een goed bestuur op alle niveaus verplicht deze federale regering om in de Costa resultaten neer te zetten. Het tegenovergestelde zal het ongelof in de politiek voeden. In het kader van het St.-Elooisakkoord is er trouwens de afspraak dat eind 2001 de fiscale autonomie voor de deelstaten moet gerealiseerd zijn. Het defederaliseren van de personenbelasting kan een manier zijn om de problemen rond de onderwijsfinanciering op te lossen.

Wat de VLD-voorzitter dit weekeinde heeft verklaard in interviews en op congressen is in Vlaanderen alleszins uitstekend begrepen. De Gucht zal dit nu waar moeten maken met zijn Franstalige coalitiepartners. VU&ID hoopt dat de VLD zich als Vlaamse staatsdragende partij zal tonen en niet zoals de CVP destijds in slechts verbale krachtpatserij zal wegzinken. Uiteindelijk omvatten de wensen van De Gucht niet meer dan de uitvoering van het communautaire luik van het federale regeerakkoord, dat ook SP en Agalev bindt.

20ste foor voor toerisme en streekgastronomie te Beauvoorde

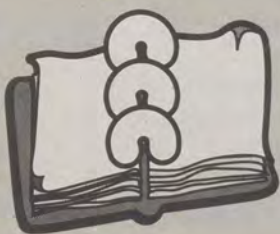
♦ UIT DE REGIO ♦

Traditioneel organiseert de streek-VVV Veurne-Ambacht tijdens het carnavalsweekende de 'Beauvoordse Foor voor Westhoektoerisme en Streekgastronomie', en dit sinds 1981. Op zaterdag 4 en zondag 5 maart a.s. vindt deze manifestatie voor de 20ste keer plaats, met deelname van 25 standen uit de Vlaamse en Franse Westhoek. Soms verdwijnen bepaalde streekspecialiteiten door overname, zoals de Veurnse babetluten, die nu in Temse gemaakt worden en nu de 'echte babetluten van de kust' heten. Door de doorgedreven industrialisatie verdwijnen sommige delicatessen zoals de

ambachtelijke visrokerijen van Adinkerke en Nieuwpoort. Anderzijds zien nieuwe ambachtelijke creaties het licht zoals het maken van camembert, de productie van foie gras of het kweken van escargots.

VVV Veurne-Ambacht volgt dit alles op de voet en geeft iedereen de kans er mee van te genieten en te proeven op 4 en 5 maart, van 11 tot 19u. in Hof Ter Daele, Boonackerstraat 5 te Beauvoorde. De toegang is vrij.

Info: 058/29.94.79 of 058/29.83.75.

OOST-VLAANDEREN

Zo. 12 maart SINT-NIKLAAS: Aperitiefdebat DF 125 jaar. Met Ludo Beheydt (UCL) en Flip G. Droste (KUL) over 'De toekomst van het Nederlands'. Moderator Leo De Meulenaar. Om 11u. in de Foyer van de Stadsschouwburg. Deelname 150 fr. Info: 03/776.66.23.

Vr. 3 maart SINAÏ: Quiz in de parochiezaal van Sinaï. Geen aanvangsuur vermeld. Ploegen van 4 personen (400 fr. per ploeg). Info bij Peter Buysrogge (03/772.39.70 - e-post: peter.buysrogge@vlaamsparlament.be) of bij Marijke Samyn (03/772.59.27 - e-post: samyn@dma.be). Org.: A. Verbruggenkring Sinaï.

Vr. 10 maart ERPE-MERE: Tot 10/3 kan u inschrijven voor een driedaagse busreis van het Rodenbachfonds naar de Moezel, van 29/4 tot 1/5. Info en inschrijving: Christina Smekens, 0476/47.37.83.

Di. 14 maart NINOVE: VVVG-Ledenvergadering. Om 14u.30 in De Pallieter, Smid Lambrechtstraat 100 te Outer. Met koffietafel en filmvoorstelling door Florent Van Opstal over Baja California en Sri Lanka. Org.: VVVG-Ninove.

Zo. 19 maart SINT-NIKLAAS: Aperitiefdebat DF 125 jaar. Met Eric Defoort (KUB) en Marc Reynebeau (Knack) over 'Vlaamse beweging: nationalisme en identiteit'. Moderator Frank Juod. Om 11u. in de Foyer van de Stadsschouwburg. Deelname 150 fr. Info: 03/776.66.23.

Za. 15 april AAGEM: Eetfestijn van VU-Burste Aagiem. Van 18u.30 tot 21u. in zaal Torengalm, Dorp Aagiem. Deelname 350 fr., kinderen 200 fr. Ook op 16/4 van 11u.30 tot 14u. Kaarten bij Jan De Vuyst (053/62.32.80), Rudy Van Droogenbroeck (053/62.68.99) en Christina Smekens (053/62.73.89).

WEST-VLAANDEREN

Do. 2 maart IZEGEM: Biotechnologie, door Pieter Van dooren (De Standaard). Om 20u. in de bar van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord, Kruisstraat 15. Toegangsprijs: 80 fr. abo's gratis. Org.: VSVK.

Za. 4 maart KORTRIJK: Vormingsuitstap naar Antwerpen. Vertrek om 8u. aan de Hallen. Deelname: 950 fr. p.p. Info: B. Damiens, 056/21.26.99. Org.: FVV-Kortrijk.

Za. 4 maart ZWEVEGEM: Textielkaating. Vanaf 18u. in café 't Boldershof, Harelbekestraat 25. Inleg 35 fr. Ook op 5/3 van 10 tot 13u. Org.: Vlaamse Klub Groot Zwevegem.

Zo. 5 maart IZEGEM: Wandeling in de omgeving van Diksmuide., o.l.v. Willy en Martha Vanlerberghe-Florizoone. Samenkomst vanaf 13u.30 in het Vlaams Huis. Org.: Wandelclub Vlaams Huis.

Ma. 6 maart ROESELARE: Dr. Herwig De Jonghe over 'Preventieve zorgen tegen ziekten'. Om 14u.30 in P.C., Kattenstraat 29 te Roeselare. Org.: Vlaamse Seniorenkring VVVG-Roeselare i.s.m. VCLD.

Wo. 8 maart BRUGGE: Spreekbeurt door een politieambte van de stad Brugge over de actuele politiehervorming, het politieapparaat Brugge en in het bijzonder over de 'wijkagent'. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7 te Brugge. Org.: VVVG-Brugge-Noord.

Di. 14 maart IZEGEM: Vierde fietstocht. Start om 14u. aan het beeld 'Het Paar', Korenmarkt. Org.: VVVG-Fietsclub

Di. 14 maart IZEGEM: Bezoek aan het Borstelmuseum o.l.v. stadsgids Maria Florizoone. Om 20u. aan ingang museum, de Pelichystraat. Org.: FVV-Izegem.

Do. 16 maart BRUGGE: Pieter Jan Verstraete over 'Onverfranst - onverduitsd. De oorlogsjaren van Jerom Leuridan'. Om 15u. in De Gulden Spiegel, 't Zand 22 te Brugge. Org.: Informativa vzw.

Vr. 17 maart KOEKELEARE: Ledenfeest VU-Koekelare. Margriet Hermans over ID: Wat kan? Waarom? Hoe? Om 20u.30 in 'Hertog van Arenberg', Moerestraat 1. Gratis toegang. Vooraf, om 19u.30 etentje. Info bij Norbert Vandecasteele, 051/58.30.05.

Vr. 17 maart BISSEGEM: Jaarlijks Varken-aan-'t-spitfestijn van VU-Bissegem. Van 19u.30 tot 21u.30 in OC de Neerbeek Bissegem (aan station). Nadien gezellig samenzijn met discobar. Deelname 500 fr. (aperitief en drankbon gratis). Kaarten bij A. Vlieghe (056/35.08.75).

Vr. 17 maart LEDEGEM: Keuze-kaating van VU-Ledegem. Vanaf 18u. in zaal De Kobbte te Rollegem-Kapelle. Ook op 18/3 vanaf 17u. en op 19/3 vanaf 9u.

Ma. 20 maart ROESELARE: Leesclub: 'Hersenschimmen' van H. Bernlef. Boekbespreking door Frans Pottier. Om 14u. in OZV, Gaaiersstraat 2. Org.: VVVG-Roeselare.

Di. 21 maart IZEGEM: Kreta, met muziek en dia's door Dirk Declercq. Om 14u.30 in De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat 4. Org.: VVVG.

Wo. 22 maart BRUGGE: Diavoor- dracht door Paul Libeert over 'Berner Oberland, Interlaken en het Jungfrau- gebied'. Om 15u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7 te Brugge. Org.: VVVG-Brugge Noord.

Di. 28 maart IZEGEM: Vijfde fietstocht. Start om 14u. aan het beeld 'Het Paar', Korenmarkt. Org.: VVVG.

Vr. 31 maart OOSTENDE: Annemie Van de Castele spreekte over de Dioxine- crisis. Om 20u. in feestzaal Hertendale, Ieperstraat 22. Org.: VU-Oostende.

Ma. 3 april ROESELARE: 'Uitgangs- leven in de jaren '50'. Voordracht door Roger Noyez. Om 14u.30 in P.C., Kattenstraat 29 te Roeselare. Org.: VVVG-Roeselare i.s.m. VCLD.

Di. 4 april IZEGEM: Namiddaguit- stap naar Kinepolis. Vertrek met bus om 12u.15 aan lokaal De Drie Gezellen, Mentenhoekstraat 4. Deelname 500 fr. Vooraf inschrijven bij Lucien Velghe (051/30.69.06). Org.: VVVG-Izegem.

VLAAMS-BRABANT

Vr. 17 maart HERENT: Ierse Avond t.g.v. St.-Patrick's Day. Om 20u. in de Driekoningenzaal, Schoolstraat te Herent. Met optreden van Erin Gobrach en vertel- lingen door Ron Langenus. Iedereen wel- kom. Toegang gratis. Org.: Dofelkring Herent.

Za. 18 maart STEENOKKERZEEL: Kaas- en Wijnavond op Breugeliaanse wijze. Vanaf 18u. in de parochiezaal Humelgem, Billaststraat 37 te Steenokkerzeel. Org.: VU-ID21 en VUJO-Steenokkerzeel.

Za. 25 maart HALLE: Iers-Vlaams Eetfestijn. Van 17 tot 23u. in 't Vergeetmenietje, Kasteelstraat, Essenbeek. Met Ierse volksmuziek. Ook op zo. 26 maart van 11u.30 tot 16u. (zonder muziek). Org.: VU&ID-Halle.

Zo. 2 april Tervuren: Steakfestijn. Vanaf 11u.30 in het Koninklijk Atheneum, Boulangerlaan 7 te Tervuren. Org.: VU-Duisburg-Moorsel-Tervuren.

ANTWERPEN

Do. 2 maart BORGERHOUT: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling gaat naar de Peter Benoithedenking, om 20u. in deSingel te Antwerpen. Kaarten aan 400 fr.

tot 26/2) bij Jan De Scheerder, 03/236.45.40.

Vr. 3 maart NIJLEN: Quiz VU-arr. Mechelen. Om 20u. in Zaal Kempenland. Info via fax. 03/411.07.56.

Vr. 3 maart MERKSPLAS: Kaartavond Rikken. In zaal Kunstvrienden, Molenzijde te Merksplas. Geen uur ver- meld. Org.: Vlaamse Kring en VU-Noorderkempen.

Zo. 5 maart WOMMELGEM: Muzikaal eetfestijn (brunch) met 'The Golden Plyos'. Om 10u.45 in feestzaal De Leeuw, Kasteellei 69 te Wijnegem. Meer info en inschrijvingen bij Ward Herbosch, 03/353.68.94. Org.: KK Jan Puimège.

Wo. 8 maart BERCHEM: Dagje Brusselen met FVV-Berchem. Vertrek om 8u.55 in Berchem Station. Met o.m. bezoek aan St.-Michiel en St.-Goedelekathedraal, middagmaal, bezoek aan de Koninklijke Albertinabibliotheek. Gids is dr. Paul De Ridder. Deelname: 750 fr. Info: 03/321.73.60.

Wo. 15 maart BORGERHOUT: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling naar Wereldmissiehulp te Boechout. Vertrek om 12u.45, Stenenbrug te Borgerhout. Er zijn verschillende opstapplaatsen. Deelname: 400 fr. (autobus + koffietafel). Zo vlug mogelijk inschrijven bij Jan De Scheerder, 02/236.45.40.

Do. 16 maart MORTSEL: FVV-Mortsel bezoekt atelier van Mortselse kun- stenares Hilde Lombaerts. Aanvang: 14u. Info op tel. 02/455.17.76.

Za. 18 maart EDEGEM: Busuitstap naar Limburg voor FVV-prov. Antwerpen. Diezelfde avond om 20u. zangavond 'Kom zing met mij'. Info bij H. De Wit, 03/449.17.66.

Za. 18 maart EDEGEM: Kom, zing met mij. Zangavond m.m.v. Miel Cools. Om 20u. in Zaal Eizenhof, Kerkplein. Inkom 220 fr., +3pas 170 fr. Org.: Cult. Kring, Blauw-voetvendels, FVV, VNSE i.s.m. Min. Vlaamse Gemeenschap.

Zo. 26 maart WOMMELGEM: Aperitiefconcert. Om 10u.45 in Home Sint-Jozef, Kallement 1. Optreden zigeunertrio Gipsy Baron. Org.: KK Jan Puimège.

Di. 28 maart WOMMELGEM: Carolus Boromeus. Concert door orkest Leopold uit Oekraïne. Kaarten 500 en 600 fr. Bij Ward Herbosch, 03/353.68.94. Org.: KK Jan Puimège

Za. 8 april BORGERHOUT: Quiz- avond in de Reuzenpoort 5. Quizleider is dhr. Bolsens. Ploegen van max. 5/6 perso- nen. Deelname: 100 fr.p.p. Info: Jan De Scheerder, 03/236.45.40 of Martha Coninck, 03/322.08.06. Org.: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling.

De negende en de laatste' vroegen we ons voor veertien dagen af toen Racing Genk trainer Jos Heyligen voor Johan Boskamp inruilde. We hadden toen duidelijk nog geen vermoeden van de voorstelling die in Brugge zou worden opgevoerd.

SPORT

Moegeplaagd en gekrenkt trad René Verheyen terug als hoofdtrainer van Club. Voor hem hoefde het niet meer. Hij wilde graag opnieuw in de luwte werken als tweede man. Hij verklaarde zich bereid de rekening te betalen die onbekwame bestuurders hem ongenueerd presenteren. Het was Verheyens keuze en die moet gerespecteerd worden.

TOESTANDEN

Wat volgde tarte evenwel de verbeelding. René Vandereycken werd gecontacteerd en verklaarde zich bereid te praten. Jan Ceulemans stond al met anderhalf been opnieuw in het Jan Breydelstadion en Westerlo was al op zoek naar zijn opvolger toen plots alles werd afgeblazen door de overjarige Van Maele die de Noor Trond Sollied van AA Gent naar Brugge wilde zien komen. In Gent vertelde Sollied aan iedereen die het horen wilde dat hij zijn contract bij de Buffalo's zou uitdoen en zelfs onmiddellijk over contractverlenging wilde onderhandelen. Hij had immers zijn hart verloren in het Ottenstadion.

Eind vorige week viel het doek over deze klucht die werd opgevoerd door gebuisde derderangsacteurs. Sollied vertrekt na de competitie richting Breydelstadion en de eerder publiekelijk vernederde Verheyen werd aangezocht nog enkele maanden langer aan te blijven als hoofdtrainer. Vital Borkelmans verklaarde luid dat hij zich tweemaal bedrogen voelde: door Club en door Sollied die hem eerder had verzocht en gesmeekt een contract te tekenen bij AA Gent met het oog op toekomstige samenwerking. In de marge van het ver-

haal werd verteld dat Gunther Jacob, nog volop aan de slag bij KV Mechelen, volgend seizoen naar AA Gent zou overstappen. Al werd er aan toegevoegd dat hij daarvoor nog te jong zou zijn.

Nuchtere waarnemers kunnen er alleen maar moedeloos van worden. We nemen ons voor ergernis en medeleven in de toekomst achterwege te laten. Ons voetbal is mentaal totaal verziekt en wordt geleid door een legertje onbekwamen. Dat wisten we natuurlijk al wel maar we hoopten

dat ze hun onkunde tenminste in stilte zouden proberen belijden. Wat deze dagen wordt opgevoerd is de schaamte voorbij en zoals gewoonlijk denkt de voetbalbond, geleid door een notoire Bruggeling en Clubsupporter, er niet aan zelfs maar vragen te stellen.

DE VERMOORDE ONSCHULD

Voordeel van de jongste miskleun was dat hij bestuurders van AA Gent tenminste verleide tot een paar duidelijke uitspraken. Eindelijk kon eens gehoord worden dat Club Brugge de meest gesubsidieerde voetbalvereniging van het land is dat zijn twijfelachtig beleid voert met geld van de belastingbetaler. De officiële pers had deze 'waarheid' altijd al met brede bochten ontweken. Er valt immers weinig

Piet Van Belle

aplaus mee te behalen. Dit blad heeft al vaker gesteld dat in onze voetbalcompetitie met ongelijke wapens wordt gestreden. Clubs met en zonder schulden, clubs met en zonder milde sponsors en wat het kwalijkst is: clubs die werken met en clubs die werken zonder overheidssteun, met

zeggen. Maar de toeschouwers zouden het wel mogen weten. Club Brugge dat zo graag de vermoorde onschuld speelt, bij het minste steen en been klaagt en de eeuwige verongelijkte uithangt in geschillen met andere clubs of de profliga is geen haar beter dan gelijk welke andere voetbalvereniging. Zeker weten.

Trainers van hun kant vertellen enkel de verhalen die hun goed uitkomen. SK Beveren en SC Charleroi vchten beiden om de gunsten van de nog jonge trainer Ferreira. De man moet op termijn nog alles bewijzen maar desondanks riep Charleroi een persconferentie samen om zijn nieuwste aanwinst voor te stellen die op hetzelfde moment in Beveren... bijtekende. Moet kunnen zeker?

Olympos

Een overjarige Van Maele wou Trond Sollied en dan weer niet.

11

Competitie met ongelijke wapens

en zonder subsidies die dan nog eens zeer uiteenlopende vormen kunnen aannemen. Club Brugge eet uit alle ruiven. Zelfs Anderlecht en Standard kunnen dat niet

De oude meester wijkt niet

Johan Museeuw won vorige zaterdag met overwicht de openingskoers 'Omloop Het Volk'. Een schoner winnaar kon niemand dromen. Het wielerseizoen startte onder een gunstig gesternte. Vierendertig is Museeuw en hij wil van geen wijken weten. De manier waarop hij op de kasseien richting Lokeren tekeer ging verraaft pure klasse, grote beroepsernst en wijze ervaring. Puur op macht reed hij zijn tegenstanders in de vernieling.

PAKKEN WAT KAN

Frank Vandenbroucke had vanzelfsprekend aangekondigd dat hij 'Het Volk' opnieuw ging winnen. Minder konden we van hem niet verwachten. In de finale bleef de Cofidisploeg evenwel opvallend afwezig. Het waren de Mapeis die het wedstrijdverloop controleerden en niet minder dan drie kandidaat-winnaars naar voor schoven. Van die drie dacht Museeuw het snelst. De West-Vlaming heeft besloten niet langer geschenken uit te delen en dit jaar vooral aan zichzelf te denken. Zijn carrière loopt naar haar einde en hij wil pakken wat hij krijgen kan. We zullen de laatste zijn om het hem kwalijk te nemen. Johan heeft in het verleden vaak het ploegbelang op het eigenbelang laten primeren. Dat leverde hem dankbaarheid en erkenning van zijn werkgevers op. Financieel is hij er zeker niet slecht bij gevaren. Maar gewezen kampioen Roger De Vlaeminck bijvoorbeeld ergerde zich mateloos aan de meegaandheid van de Gistelnaar. Museeuw bezit zoveel klasse en uitstraling dat hij in elke koers zijn eigen kans zou moeten gaan. Het ziet er naar uit dat Johan dat in de

komende maanden vaker zal proberen doen. Hij is na zijn zware val in Parijs-Roubaix van 1998 van ver teruggekomen maar zegt nu zelf dat hij eindelijk weer kracht heeft in beide benen. Door zijn vroeg succes in een wedstrijd die hij nog nooit gewonnen had, is er ongetwijfeld druk van hem afgevalen. Zijn voorseizoen is al voor een stuk geslaagd en hij zal nu in de beste omstandigheden naar de klassiekers van april toeveven. Het peloton 2000 zal anders niet zo sterk verschillen van het peloton 1999. Aardverschuivingen hebben zich niet voorgedaan.

TCHMIL

Italië blijft het grootste wielerland met niet minder dan vijftien uitgebouwde ploegen. Mapei-Quick Step is met 39 coureurs een absolute grootmacht. Daaronder cracks als Museeuw, Steels, Bartoli, Tafi en wereldkampioen Oscar Freire die nog groen achter de oren ziet maar grote beloften met zich meedraagt. Frankrijk werkt aan de wederopstanding. De sportieve gevolgen van het rampjaar 1998 - met zijn Tourschandalen - zijn misschien nog niet helemaal verwerkt maar Frankrijk brengt wel vier nieuwe wielerploegen op de been en dat is een luxe waar men bij ons zelfs niet van durft dromen. België mag dan een historisch wielerland zijn, het slaagt er nog altijd niet in méér dan één profploeg van eerste orde te financieren en zelfs dat leverde nog grote problemen op. In de hiërarchie staan de Lotto's voorlopig vijftiende geklasseerd. Die rang ophouden zal geen sinecure zijn... Al schonk Tchmil de brave burger moed door zondag in Kuurne te winnen. Verder brengt ons land zeven ploegen van tweede en derde garnituur aan de startlijn. Wielersport is daarmee niemand oorlogen kan winnen.

(Olympos)

De zorgen van Waseige

Robert Waseige is een verstandig man die zich weinig laat wijsmaken. Hij liet zich in de voorbije maanden nooit tot euforische uitspraken verleiden in verband met de Rode Duivels en Euro 2000.

5-5 tegen Nederland was mooi maar het spel ging toen nog niet om knikkers. Die knikkers vormden ook geen inzet toen de nationale ploeg verrassend in Italië ging winnen. Nu, in de laatste rechte lijn naar het Europees kampioenschap toe, wordt het ernstiger, bitsiger, harder en vooral veel... moeilijker. Dat bleek tijdens de interland tegen Portugal. Let wel: een technisch en fysieke sterke tegenstander die in juni voor iedereen een hele kluit zal zijn. Onze internationals wisten meteen hoe laat het was. In de duels lagen zij vaak onder, technisch schoten de meesten tekort en de gecreëerde doelmogelijkheden waren nagenoeg onbestaand. 1-1 was een geveild resultaat en Waseige stelde scherp de diagnose: „Doelpunten voorkomen zal niet genoeg zijn in juni. Er zullen ook doelpunten moeten worden gemaakt...” Waseige maakt zich terecht zorgen om Strupar en De Bilde. Voetballen in Engeland mag dan mooi en vooral lonend zijn, het is niet bij degradatiekandidaten zoals Derby en Sheffield dat de creatieve vermogens verder worden ontwikkeld. Het vormpeil van bedoelde spelers kan evolueren, maar in de gegeven omstandigheden mag worden betwijfeld dat zij nog verder als 'voetballer' zullen kunnen groeien. Vandaar dat de bondscoach onmiddellijk over de afwezige M'penza begon die bij Schalke in een totaal andere context zijn beroep uitoefent. Belgische voetballers die naar het buitenland uitwijken denken gewoonlijk alleen maar aan geld. Carrièreplanning is een bij velen onbekend begrip. Hun eigen ontwikkeling als voetballer komt meestal in geen van hun overwegingen voor. Ook dat heeft te maken met de al zo vaak gesegelde voetbalcultuur van dit land.

Olympos

Museeuw (34) reed de tegenstand in de prak.

TENTOONSTELLING SCHILDERKUNST UIT SINT-PETERSBURG VANDAAG

Met dit werk
van Alexander
Gerasimov
wordt het
publek
uitgenodigd.

Het Caermersklooster werd in 1272 gesticht door de karmelieten aan de Lange Steenstraat te Gent, het huidige Patershol dichtbij het Gravensteen. Dit historische pand in het hart van het middeleeuwse Gent werd van 1991 tot 1998 gerestaureerd door de provincie Oost-Vlaanderen, met de bedoeling om het pand uit te bouwen tot een polyvalent cultureel centrum, met de kerk als expo-ruimte. Inmiddels is dit centrum met succes gestart: zowel Vlaamse als buitenlandse tentoonstellingen volgen er elkaar op en bepalen er langzaam het profiel.

Oleg Jeremejev

SYMBIOSE

De ruimte van de gerestaureerde kerk is een belevenis op zich. Van de unieke ruimte met haar prachtige lichtinval maakte de curator van de tentoonstelling *Harold Van de Perre* zeer efficiënt gebruik: de tentoonstelling werd opgehangen aan monumentale witte panelen die zo opgesteld zijn dat zij de architectuur maximaal laten deelnemen aan de tentoonstelling. Vanuit elke gezichtshoek ontstaan perspectivistische doorkijkruimten die zowel de kerk als de kunstwerken tot één beeldend gebeuren maken. Ook de tentoonstelling loont de moeite.

De tentoonstelling van Sint-Petersburgse schilderij te Gent is een bezoek meer dan waard en dit om twee redenen: vooreerst de tentoonstelling zelf, vervolgens het historische kader waarin de kunstwerken hun dialoog met de ruimte aangaan. Curator van de expo, *Harold Van de Perre*, legt uit waarom.

◆ CULTUUR ◆

Zij wordt begeleid door een catalogus in vierkleurendruk.

Om de werken te duiden, putten wij uit de catalogustekst waarin Van de Perre de historische context schetst die toelaat de hedendaagse Russische kunst vanuit haar wortels beter te begrijpen. Daarom geeft hij een bondig overzicht van de Russische schilderkunst.

De pijlers van de westerse beschaving en kunst zijn de menselijke maat van de Griekse cultuur, de rationaliteit van het antieke Rome en de helderheid van het Latijnse christendom.

De Russische cultuur ontspringt in de irrationaliteit en de oosterse pralacht van het orthodox-christelijke Byzantium.

De iconenschilderkunst is hiervan de rechtstreekse erfgenaam. Terwijl in het

Ook het sovjetrealisme wortelde zowel in het westers gerichte academisme, als in de Russische pathos en werkelijkheid.

DRIE DELEN

Tot op heden blijft de vermaarde Academie van Sint-Petersburg het vaticaan van het onverstoort academisch onderricht. Als regel geldt dat de student pas na zijn studie de volle vrijheid heeft om zelf een stijl en een visie te ontwikkelen.

Ongeveer een derde van de tentoonstelling in Gent is werk van afgestudeerden van deze academie. Hun werken getuigen van een klassieke vormkennis en een accuraat-virtuoze en brede penseelvoering binnen de picturale traditie.

Naast deze traditionele schilders ontwik-

bewandelde een tweede academie, het *Mouchina*-instituut voor Design en Kunstambachten, een steeds vrijere weg, ondanks het totalitaire politieke systeem. Intussen zijn deze avant-gardistische en non-conformistische richtingen op hun beurt traditie geworden.

Toch bleef het *Mouchina*-instituut tot op heden de school bij uitstek voor vernieuwende kunst. Het tweede derde van de tentoonstelling brengt afgestudeerden van dit instituut, waaronder geometrische en vooral lyrische abstracten. Hun werken onderscheiden zich door primitivistische, expressionistische en instinctieve kenmerken.

Het laatste gedeelte van de tentoonstelling is werk van autodidacten en van hedendaagse kunstenaars die tendensen uit het Westen volgen.

Sinds de val van het sovjetsysteem en de opening van de grenzen is het onderscheid van wat bij ons en bij hen gebeurt almaar kleiner geworden.

Toch bevatten veel hedendaagse kunstwerken, zowel figuratieve als abstracte, nog steeds het Russische en oosterse karakter.

Deze tentoonstelling probeert een vrij volledig beeld te brengen van de schilderkunst in Sint-Petersburg van de jongste decennia.

Aan de toeschouwer om te oordelen en te genieten. Nadien oordeelt de tijd.

Schilderkunst uit Sint-Petersburg vandaag. Nog tot zondag 19 maart. Elke dag van 10 tot 17u. Maandag gesloten. Vrij toegankelijk. Caermersklooster, Vrouwebroersstraat 6 (Patershol), Gent.

Schilders uit Sint-Petersburg te Gent

Westen het Griekse fysio-plastische ideaal bijna twintig eeuwen als 'de klassieke norm' tal van wedergeboorten beleefd, blijft tot tsaar *Peter de Grote* (met wie de 'Russische renaissance' begint) het stereotype model van de Byzantijnse icon de Russische schilderkunst domineren.

Peter de Grote stichtte de nieuwe hoofdstad Sint-Petersburg, gelegen aan de Finse Golf, als letterlijke en figuurlijke poort naar het Westen. Voor de opbouw van de stad werden westerse kunstenaars aange trokken, zodat dit architectuurwonder een symbiose van Venetië, Amsterdam, Italiaanse barok, Frans classicisme en Byzantijnse pralacht werd.

Dezelfde symbiose doet zich voor in de Russische beeldende kunsten. Het centrum van de vernieuwing werd de Academie voor Beeldende Kunsten, het huidige *Repin*-Instituut te Sint-Petersburg. Van bij haar stichting (in 1757, door tsarina *Catbarina de Grote*) baseert zij haar programma op de westerse academische opleiding.

In haar op westerse normen gebaseerde klassieke en realistische kunst blijft echter ook het irrationele oosterse aspect, met zijn volkse fantasieën en grillige pral, verrassend aanwezig.

Voeg daar de Russische drang voor grootse vaderlandslievende visioenen en pathos bij; reden te over voor aversie bij de westerse museumbezoeker... Deze oosterse en pathetische aspecten worden bijzonder interessant wanneer men ontdekt dat zij steunen op de soms wat bizarre Russische realiteit.

kelden zich in het begin van de twintigste eeuw avant-gardistische stromingen, die aanvankelijk verboden werden door het sovjetsysteem. Naast *Malevitsj* en *Kandinski*, die naar het Westen vluchtten, werkten heel wat schilders ondergedoken en als subcultuur verder in hun land. Zij noemden zichzelf 'non-conformisten', maar bleven voor ons grotendeels onbekend.

In Leningrad, de naam voor Sint-Petersburg tijdens het sovjetijderperk,

HAAL MEER UIT

Noordkaap en Macy Gray: de winnaars!

Volgende lezers winnen 2 kaarten voor het concert van *Macy Gray* op zondag 5 maart a.s. in de *Ancienne Belgique* in de Anspachlaan in Brussel: *De Leeuw-De Greef* uit Erpe-Mere, *J. Steenssens* uit Hofstade, *Hugo De Henau* uit Dilbeek, *M. Dhollander* uit Stekene en *E. Debaecker* uit Brugge. Het concert vangt aan om 20u. De vrijkaarten kunnen vanaf een half uur voor het concert aan de balie worden afgehaald.

5X2 gelukkigen kunnen naar het concert van *Noordkaap* op zaterdag 1 april a.s. in de AB. Het gaat om *Johan Arijns* uit Aalst, *Els Schurgers* uit Hasselt, *Peter Platel* uit Kraainem, *Jef Dockx* uit Borsbeek en *Kamiel Ryon* uit Steenokkerzeel. Het concert van Noordkaap begint om 20u. De vrijkaarten kunnen vanaf een half uur voor het concert aan de balie worden afgehaald.

De redactie wenst de winnaars van harte gelukwensen toe!

Onder de sprekende titel 'Nieuwe uitbarstingen' schreeuwt Geert Van Istendael zijn woede uit tegen wat hem ergert en dwars zit. En wie meent dat gedeelde ergernis staat voor dubbele ergernis vindt hier zijn gading. Zoals in 'Bekentenissen van een reactionair' en 'Anders is niet beter' bestijgt de auteur als een twintigste-eeuwse Don Quichot zijn paard om de witgekalkte graven en de sjoemelaars aan te pakken. Daarbij laat hij de lezer geen gulden middenweg maar buldigt hij de opvatting: wie niet met mij is, is tegen mij. Zijn standpunten zijn soms aanvechtbaar maar altijd eerlijk, zijn pen is in vitriool gedoopt en zijn hand trilt van verontwaardiging. De heilige huisjes moeten eraan geloven en geen vooroordeel blijft recht.

UITGELEZEN

Wie zelf tegendraads is, voelt zich gelukkig om zoveel dwarsheid. Maar wie verder wil dommelen, weet met deze nieuwe uitbarstingen geen blijf. De zelfgenoegzaamheid van het establishment, de strategie van de Generale, de blijde intrede van godin Welvaart, de bizarre combinatie van masochisme en zelfoverschatting van de Nederlanders die hun moedertaal verloochenen als er een mondje Engels kan worden gesproken en een premier die zich bekend tot de sectie van de drie procent worden genadeloos afge- maakt. Maar even groot als zijn ergernis, is de liefde van Geert

van Istendael voor het Brussels, zijn waardering voor de Duitse theaterauteur Heiner Müller die nooit de DDR verliet, drie rijken zag ten onder gaan om te besluiten dat het ware communisme dat van de Bergrede uit het evangelie is, en voor de poëzie waarvan hij zegt (blz. 97): „Gedichten zullen de wereld niet redden, maar de wereld is reddeloos zonder gedichten”.

Wouter De Bruyne

➤ **Nieuwe Uitbarstingen.** Geert van Istendael. Uitg. Atlas, Amsterdam/Antwerpen. 244 blz., 800 fr.

Het Nederlands als muziktaal (her)leeft. Dat blijkt uit de voor het eerst georganiseerde Nekka-wedstrijd. Niet minder dan 130 in het Nederlands zingende groepen dongen naar een plaats in de finale. Die vindt op 17 maart a.s. in het Cultureel Centrum Westrand in Dilbeek plaats. Tien WIJ-lezers kunnen de finale bijwonen.

Finale Nekka-wedstrijd

De *Nekka-wedstrijd* is een initiatief van de vzw *Stichting voor Vlaamse Creatie*, tevens organisator van de *Nekka-Nacht*. Drijvende krachten achter de vzw zijn algemeen coördinator *Koenraad De Meulder* en stafmedewerker *Geert Gravez*. De vzw schreef dit jaar voor het eerst een wedstrijd uit voor aankomend Nederlandstalig talent. De winnaar van de zeven finalisten mag tijdens *Nekka-Nacht* een gastoptreden verzorgen.

SUCCES

De voorwaarden om aan de wedstrijd deel te nemen waren niet gering. De groepen mochten nog geen platencontract in handen hebben. Ze hoorden allemaal in het Nederlands te zingen. Het moest voornamelijk om eigen geschreven nummers gaan, alleen het brengen van één cover was toegelaten. Ondanks deze voorwaarden schreven zich niet minder dan 130 gegadigden voor de wedstrijd in.

Geert Gravez: „We stonden versteld. Gelijkaardige wedstrijden waarbij ook in een andere taal dan het Nederlands mag worden gezongen, trekken gemiddeld 300 deelnemers aan. Op basis van deze cijfers gokten wij op ongeveer 50 groepen. Vooral rock, pop en natuurlijk kleinkunst blijken muziekgenres die het best in het Nederlands kunnen gebracht worden. Nu en dan zijn er ook groepen die jazz, rap of cabaret opvoeren. De meesten onder hen zijn zeer

jong en hebben geen podiumervaring. Alvast bemoedigend is dat heel wat kandidaten uit Brussel en de Rand afkomstig waren.”

Kortom, het Nederlands als muziktaal leeft! De muzikale kwaliteit moet daar geenszins voor onderdoen. De veertien halve finalisten bewezen dat Vlaanderen voldoende talent in huis heeft dat klaarstaat om in de voetsporen van de huidige generatie Nederlandstalige artiesten te treden.

De deelnemers werden beoordeeld door een bekwame jury, bestaande uit artiesten als *Dirk Blanchart*, *Della Bossiers* en *Jan Hautekiet*. Ook rockjournalisten maakten deel uit van de jury, net zoals organisaties als *Doosje*, dat zich bezighoudt met onderzoek rond kleinkunst, *Poppunt Vlaanderen*, een dienstencentrum voor beginnende groepen en *Nekka-Nacht* zelf.

Koenraad De Meulder: „Het Nederlands laat perfect toe elke muziekstijl te vertolken, elke emotie weer te geven, elke sfeer op te roepen en zo een hechte band te scheppen met het publiek. Het is noodzakelijk om te blijven investeren in Nederlandstalig talent. De beginnende groepen verdienen onze aandacht. Wij nodigen iedere liefhebber van het betere Nederlandstalige lied dan ook van harte uit op de finale van de Nekka-wedstrijd, op vrijdag 17 maart in het Cultureel Centrum De Westrand in Dilbeek.”

(evdc)

Dirk Blanchart zetelt als jurylid bij de Nekka-wedstrijd

■ **Finale Nekka-wedstrijd op vrijdag 17 maart a.s. om 20 u. in het Cultureel Centrum Westrand, Kamertijklaan in Dilbeek. U kan er genieten van de jeugdige charme van Toendra, de kleinkunst van Jan Speltincx, de nederpunk van de Living Tornado's, het levensplezier van Tony & De Hangmaten, de muzikaliteit van Smeulders & Smeulders, de cabaretinvoeden bij De Dulle Roeckers en de krachtige intimiteit van Cherchez-la-femme. Inlichtingen: 03/237.93.92. Tickets: 03/248.63.42 of 03/248.63.43**

Dood aan het Oostfront

We zijn nog niet in het reine met ons oorlogsverleden. Collaboratie en repressie roepen nog altijd controverse op. De jonge *Erwin Mortier* verwerkt in zijn roman 'Marcel' het thema op een originele en persoonlijke manier. Een jongetje wordt opgevoed bij zijn grootouders op het platteland. Zijn ogen en oren leggen indrukken vast. De stijl is suggestief en bergt heel wat tussen de regels. Het beeld van *Marcel* die aan het Oostfront sneuvelde wordt gevormd door splinters die verwijzen naar zangfeest, IJzertoren, de helden van het laatste moment en het ritueel van de grootmoeder die haar doden niet zomaar laat verdwijnen. „Viermaal per maand was het altijd weer Allerzielen in huis”, noteert het jongetje. De grootmoeder, een oeroude vruchtbaarheidssymbool, is ook hier dominant, en niet zonder trots („Mijn schoonfamilie, dat leeft op kruimels, dat ras. Wij, wij denken in hectaren.”). En het portret wordt niet zonder ironie en nostalgie aangevuld door een kleurrijke kennissenkring en door familieleden zoals soeur *Marie-Cécile* die elke dag een intentie voor Marcel zegt omdat hij „ons gered heeft van het bolsjevisme”. Het jongetje wordt een jongen. Een berg aan emoties ontwaakt. Een brief van nonkel Marcel uit Rusland maakt veel duidelijk. En schaamte ruimt plaats voor begrip.

Wouter De Bruyne

■ **Marcel.** Erwin Mortier. Uitg. Meulenboff, Amsterdam. 142 blz., 585 fr.

Uniek brandloodglas te koop

Dit werk van de gekende Antwerpse glazenier Leon Vingerhoets stelt de oude en de nieuwe IJzertoren voor. Door vormgeving en kleurenrijkdom bereikte de kunstenaar een zeldzaam artistiek hoogtepunt. Zowel in zonlicht als door elektrische verlichting komen vormen en kleuren tot hun volle recht. Afmetingen: 170 x 80 cm, nu in houten lijst.

Het werk werd ongeveer 45 jaar geleden gemaakt, en heeft een geschatte waarde die tussen de 80.000 en de 100.000 fr. ligt.

Ik bied het werk te koop aan omdat ik niet graag zou hebben dat het verloren gaat.

Het werk wordt persoonlijk ten huize geleverd.

Contactadres: Familie P. Vingerhoets-Van Wouwe
Hagelkruis 4 - 2990 Wuustwezel - Tel. 03/669.65.65.

DE FINSE FILM

In Finland begonnen ze reeds in 1969 een deel van de belasting op filmtickets terug te investeren in de plaatselijke film. Het Fins Filminstituut wordt ondertussen door de staat betoelaagd en heeft sinds 1994 meer dan 20 mensen in dienst. Op het Filmfestival van Berlijn waren maar liefst 4 Finse films te zien en in de Finse filmtoptien van 1999 staan er Finse films op de plaatsen 2, 3, 4, 7 en 10. Samen waren die verantwoordelijk voor 25% van de ontvangsten.

De Finse film is een voorbeeld van variatie en kwaliteit. Wie weet dat 'Zeven liederen uit de toendra' in het Nenets is gedraaid, begrijpt dat Finland een voorbeeldfunctie heeft voor vele kleinere

NIEUW IN DE BIOS

landen. Deze film heeft een aantal lokale legenden als basis en beschrijft het leven van alledag van mensen die geen theaters en geen professionele acteurs hebben. Ze zijn nomaden, vissers en jagers, maar allemaal hadden ze maar één betrachting: hun legenden op het witte scherm tot leven brengen.

Vorig jaar zond het Fins Filminstituut prenten naar meer dan 220 buitenlandse festivals. Dit jaar worden dat er nog meer. De grote namen in Finland zijn Aki en Mika Kaurismäki. Hun films waren te zien in Latijns-Amerika, Mexico en India en op het festival van Gijón kregen de broers een retrospectieve. De Finnen zetten evenwel niet al hun geld op één kaart: ze zijn ook actief in

Scandinavian Films - een mantelorganisatie van Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden - dat momenteel een Scandinavische week houdt in Parijs en een grote aanval plant op Brazilië.

Op het Internationaal Forum in Berlijn waren zowel 'Geografie van de angst' van Auli Mantila als de reeds genoemde Nenetsfilm te zien. In de groep 'Panorama' zat dan weer een Finse kortfilm, terwijl 'In de nacht' tussen het aanbod van kinderfilms zat - net als de Vlaamse 'Blinker' trouwens, die goede kritieken kreeg. En dat allemaal voor een land met vijf miljoen inwoners.

Voor wanneer Vlaanderen?

Willem Sneer

MEDIA

Jane Fonda in 'The China Syndrome'.
Zat. 4 maart, TV1 om 23u.40

Cultuursteden Eerste aflevering van een nieuwe 7-delige reeks documentaires over de Europese steden die in 2000 tegelijkertijd culturele hoofdstad zijn. De reeks gaat van start met 'Brussel, een ultieme metropool'. M.m.v. Willy Thomas, Barbara Vanderwee, en Luckas Van der Taelen. Zon. 6 maart, VT4 om 22u.10

Le beau Serge Frans drama van Claude Chabrol uit 1958, met Jean-Claude Brially, Gérard Blain en Bernadette Lafont. François Bayon is na tien jaar uit Parijs naar zijn geboortedorp Sagent teruggekeerd. Hij is benieuwd wat er geworden is van zijn oude vriend Serge, de knapste en intelligentste knaap van het dorp. François dacht dat hij architect of dokter zou worden. De werkelijkheid is even anders. Debuutfilm van Chabrol, die het officiële begin zou inluiden van de 'Nouvelle Vague', ook al oogt de film nu supertraditioneel. Samen met die film verscheen ook een nieuw gezicht in het Franse filmlandschap: Jean-Claude Brially. Maan. 8 maart, Arte om 20u.45

Above Suspicion Amerikaans politiedrama van Steven Schachter uit 1994, met Christopher Reeve als een suicidale rolstoelgebruiker vol wraakgevoelens en zelfmedelijden. Kort na de opnames raakte Reeve ook in het echte leven verlamd. Dins. 7 maart, VT4 om 22u.50

Baby Boom Amerikaanse film van Charles Shyer uit 1987. Vertederende, grappige en zeer genietbare komedie over een koele zakenvrouw die een baby 'erft'. Diane Keaton is erg goed op dreef in deze parodie op het yuppie-moederschap. Woens. 8 maart, Kanaal 2 om 21u.20

Histoires Tijdens de Gentse feesten van 1990 liep in de Minard-schouwburg de 145ste en tevens laatste productie van Romain De Coninck. Hij moest dan 'zijn' Minard verlaten en nam meteen afscheid van het toneel in het algemeen. Een einde in mineur... Dond. 9 maart, Canvas om 20u.55

The Usual Suspects Amerikaanse thriller van Bryan Singer uit 1995, met Stephen Baldwin, Gabriel Byrne en Benicio del Toro. New York. Na de overval op een wapentransport en ingevolge een anonieme tip belanden vijf gangsters op het politiebureau voor identificatie. Maar bij gebrek aan bewijzen worden ze vrijgelaten. De bende bereidt meteen een nieuwe slag voor... Vrij. 10 maart, Canvas om 22u.50

Wanneer u nog niet heeft afgestemd op 'In de gloria' (Canvas, vrijdagavond) dan raden wij u dat zeker aan. De tweede dimensie van de werkelijkheid wordt er op zo'n indroevende en tegelijk hilarische manier weergegeven dat alleen die mensen die u vast niet in uw vriendkring wil hebben er niets aan zullen vinden.

Ook 'Brussel Nieuwsstraat' bevat onderdelen die - mits wat aanpassing - volgens ons niet zouden misstaan in 'In de gloria'. De producenten en samenstellers hebben evenwel geoordeeld dat de TV1-kijker meer heil moet zien in een soort van Bonte Avond-opvoering. Walter Baele - ooit nog succesvol als Rosa - is een 'gestoorde anchorman' die de ondankbare taak heeft de meest diverse onderwerpen aan te kondigen. Melig.

De mini-reportages daarentegen zijn veel intelligenter. Zo werd er de draak gestoken met het referendum en kregen we een reportage te zien over een gefingeerde Vlaamse film van Steven Spielberg. Baele moet het blijken de aftiteling doen met een bijzonder kleine redactie en dat is jammer want ideeën, goede ook, zijn er zat. Zo werd Spielbergs dubbelganger geportretteerd in een kamer met allemaal merchandising voor zijn nieuwe prent. Het is een detail, maar wel een leuk. 'Brussel Nieuwsstraat' is onderhoudend, alleen jammer van de kapstok en het artificiële gelach op de achtergrond.

GE-BUIJSD!

De vraag is wat er nog kan volgen nu, na de politici en de BV's, ook al de gewone Vlaming wordt geparodieerd. Het kan rare gevolgen hebben. Want, ofschoon dat niet mooi van ons is en het ook niet de bedoeling was van de 'Koppen'-redactie, we moesten toch ook een beetje lachen met de reportage over 'fecale incontinentie'. Voor wie het aan den lijve ondervindt is dit een ramp, maar de manier waarop het gebracht werd was, met o.a. 'Jambers Magazine' en 'In de gloria' in het achterhoofd, toch ook niet van dien aard dat de daver ons bekoort. Moedige getuigen, dat wel.

Met 'Koppen' - een interne audit lijkt ons ook daar aangewezen - kwam geen eind aan de vrijblijvendheid. 'De laatste show' bracht ons immers Willy Buijs, gewezen CVP-woordvoerder en sinds kort te huur als 'spin doctor'. Buijs deed nog eens zijn gekende 'Het leven is mooi'-verhaal en op de vraag hoe Bert Anciaux van zijn speels imago kon afgeraken antwoordde hij: „Met die vraag doe je mij bijna huilen.” Als Buijs' deelname aan deze overbodige 'late night show' gezien werd als een vorm van prospectie dan deed hij daarmee zijn naam alvast alle eer aan.

WEINIG TER ZAKE

Ook de 'Ter Zake'-aflevering waarin Marc Verwilghen mocht komen uitleggen wat er op zijn kabinet allemaal was misgelopen, is ons bijgebleven. In tempore non suspecto, toen Verwilghen nog als 'witte ridder' glorieerde, hebben wij één zijner spreekbeurten kunnen bijwonen. We gingen teleurgesteld naar huis met dezelfde vaststelling die de media nu ook plots kunnen maken: innemend en correct, dat wel, maar niet extreem lucide en voor naam. Toch die eigenschappen die een groot staatsman onderscheiden van een doordeweeks politicus.

Dat de nieuwe minister van Justitie nu alle wind van voren krijgt is evenwel niet eerlijk. Hij is een product van 'de witte revolutie' en daar hebben velen lange tijd erg hard om geroepen. Ook zij die hem nu - uit afgunst of wanhoop - afschieten. Verwilghen had fenomenaal veel voorkeurstemmen en al ware een eerder protocollaire functie als Kamervoorzitter misschien heilzamer geweest, de zo bejubelde mondige bevolking had geen genoeg genomen met minder dan de hoogste functie inzake Justitie. Voorts vinden we

Verwilghen ligt onder vuur.

'Ter Zake'-ploeg te zijn opgekomen. Je zou bijna gaan denken dat men Vermassen met opzet in beeld heeft gebracht: de man staat bekend als erudiet en geniet daardoor een zekere autoriteit, niet in het minst bij 'de' man in 'de' straat.

Aan de wilgen gehangen

De week in beeld, 22 t.e.m. 24 februari 2000, TV1 - Canvas

Laat zo iemand een prins carnaval beoordelen en hij wordt nog serieus genomen. Een politoloog ware hier meer op z'n plaats geweest. Maar er is meer: Vermassen heeft een uitgesproken CVP-profiel en ook dat scheen iedereen bij 'Ter Zake' te zijn vergeten. Zo'n schelmstreek is een duidingsmagazine van een openbare omroep onwaardig. Behoren ook wij dan tot het afslankend legertje Verwilghen-believers? Neen. Daarvoor weegt - zoals gezegd - de man ons te licht. Hij bevestigde dat trouwens door niet in te gaan op Phara de Aguirres terechte aandringen om te antwoorden op de vraag waarom hij zijn kabinetschef niet minstens gepeild had naar het waarom van diens ontslag. Als er op een kabinet plots zeven inhoudelijke medewerkers beslissen om op te stappen dan moet je zoeken naar oorzaken van dat falen. Dat gebeurt in iedere onderneming die zichzelf een beetje ernstig neemt. Verwilghen vond het niet nodig en vertoont daarmee volgens ons een relatieve onwil tot bijleren. Ook dat typeert hem als een middelmatig politicus.

Krik

Oostenrijk (1)

In mijn lijfblad WIJ las ik dat *Geert Bourgeois* het zo niet bedoelde met zijn wetsvoorstel (het verbieden van het Vlaams Blok), maar dat hij zo'n beslissing (het al dan niet toelaten van een partij aan verkiezingen), aan het Arbitragehof zou overlaten ... (WIJ, 17 febr. jl.)

Het feit alleen al dat je een partij zou verbieden, maakt dat onze verkiezingen hoe langer hoe meer op die van het voormalige Oostblok gaan lijken - daar waren ook verkiezingen! Alleen, de uitslag stond al op voorhand vast. Het zijn de com-

munisten van RAL die destijds - gefrustreerd allicht omwille van de magere score - ergens op een verlaten gevel in Mechelen geschilderd hadden: „Moesten de verkiezingen wat uithalen, ze werden afgeschaft!“. En daar zijn we dus aardig naar op weg. De democratie toevertrouwen aan een Hof dat in dezelfde week een Waals decreet boven de Belgische wet stelt (tabaksreclame) en de Belgische wet boven een Vlaams decreet (repressie-slachtofferhulp) vind ik een ongelooflijk slecht voorstel. Daarenboven ben ik bevoorrecht getuige geweest van de lage partijpolitieke manier waarop dat Hof, midden jaren '80 tot stand is gekomen. Komaan zeg, dat kan

je toch niet ernstig nemen! Ik denk dat de meeste Vlamingen niet dulden dat Oostenrijk om een verkiezingsuitslag 'gestraft' wordt door zijn regeerders, die zelf al geen hoog democratisch gehalte hebben. Ik vrees dat heel die heibel het omgekeerde effect zal ressorteren.

Ik vrees dat voorzitter Bourgeois met zijn voorstel een vinger in zijn oog - en in dat van vele Vlaams-nationale VU'ers - heeft gestoken...

Bart de Nijl,
Mechelen

WEDERWOORD

Het licht gezien?

Waarom moeten families meer belastingen betalen? Deze vraag komt de jongste dagen langs alle kanten op ons af. Een overigens terechte vraag. Alleen komt de vraagsteller uit een onverwachte hoek.

Is het immers niet de vraagsteller die, bijna onafgebroken, de jongste 30 jaar het beleid heeft bepaald, de eerste minister heeft geleverd en de wetten heeft gestemd? Is het immers niet de vraagsteller die de pensioenkas heeft leegge maakt en eind 1997 nog een ultieme aanslag op de kinderbijslag heeft gepleegd? Is het niet op het CVP-congres van begin 1999 dat de eigen eerste minister nog stelde dat er geen budgettaire ruimte was om naar gelijkschakeling over te gaan? Is het dan niet hypocriet dat juist deze CVP nu op deze manier tracht zand in de ogen te strooien en stemmen te winnen?

Alleszins hoopgevend is het dat de CVP na 9 maand in de oppositie toch reeds een beetje het licht ziet. Misschien moeten de christen-democraten nog 9 maand zwijgen en ondertussen een lijst opstellen van alle door hen gestemde wetten die ze nu willen zien verdwijnen. Dan pas zouden ze het land en voornamelijk de bevolking een echte dienst bewijzen.

Rik Geyzen,
Mol

Port en sherry

Dat de EU met Zuid-Afrika tot eerlijke akkoorden komt kan ik best waarderen. Dat de gemeenschappelijke markt opengezet wordt voor producten van ginds is lovenswaardig. Maar waar ik niet bij kan is het verbod van Portugal en Spanje „op het gebruik van de merknamen port en sherry“. (WIJ, 24 febr. jl. 'EU dwingt zuidelijk Afrika tot verregaande hervormingen') Wat is dat voor iets?

Port en sherry zijn geen merknamen, het zijn stofnamen die onder verschillende merken op de markt worden gebracht.

Los van deze opmerking er toch nog aan toegevoegd dat met dergelijke verboden de oude Europese duivel weer boven komt: alles wat zogezegd 'van ons' is tot in het waanzinnige beschermen. Hoe heet dat ook weer? Protectionisme!

Jan de Laet,
Antwerpen

Spaanse gruwel

Dat men nooit te oud is om bij te leren mocht ik nogmaals ondervinden na het lezen van het artikel 'Volkerenrecht groeide uit Spaanse gruwel' (WIJ, 17 febr. jl), meer bepaald over leven en werk van de dominicaan *Francisco de Vitoria*. Niet alleen kreeg ik interessante informatie maar

werd de gekte rond keizer Karel een beetje bijgespijkerd. Ik beken onwetend te zijn geweest over het feit dat Spanje intern zo verdeeld was over zijn veroveringen in Zuid- en Midden-Amerika.

Tot mijn genoegen en lering (alweer!) heb ik verleden week donderdag dan op *Canvas* (VRT2) de film 'Het dilemma van Valladolid' bekeken waar de hele zaak nog eens werd overgedaan. Tot mijn groot genoegen zag de kijker de moedige dominicaan *Bartolomé de Las Casas* en de onverbiddelijke kanunnik *Juan de Sepulveda* er tegenover elkaar staan.

Deze Spaanse gruwel, die ook onze Nederlanden heeft getroffen, moet blijvend worden aangeklaagd!

M. Van Houtten
(via e-post)

Zaventem-Luchthaven

In Nederland landen de vliegtuigen op Schiphol-Luchthaven, niet Amsterdam-Nationaal. Ook de treinen hebben als stopplaats Schiphol en in de uurregelingen wordt vermeld: Schiphol + pictogram vliegtuig.

In België spreken de Vlamingen over Zaventem-Luchthaven, ook de verkeersborden rond Brussel, ring Oost, doch de Franstaligen houden het bij Brussel-Nationaal-Luchthaven om desnoods later Zaventem een Brussels statuut te kunnen geven en de Brusselse olievlek te kunnen uitbreiden. Ook de dienstregelingen van *Sabena* vermelden in hun boekjes Brussels-Nationaal, doch voor Nederland is het Amsterdam + pictogram vliegtuig + Schiphol en voor Frankrijk-Parijs is het Paris + pictogram vliegtuig + Charles de Gaulle. De uurregelingen HST (TGV) Amsterdam-Paris vermelden: Amsterdam, Schiphol + pictogram vliegtuig, Roissy, Luchthaven CDG, niet Paris-Nationaal en Marne-la-Vallée-Chessy (*Disneyland Paris*).

In België speelt de NMBS het Brusselse francophone spelletje mee en rijden de treinen niet naar Zaventem-Luchthaven maar wel naar Brussel-Nationaal-Luchthaven (zie reisgids, uurtabellen, aankondigingen in stations en spooraanduidingen).

De NMBS zal wel komen aandraven dat de aanduiding Brussel-Nationaal-Luchthaven er is opdat de reizigers niet zouden afstappen in het station Zaventem (gemeente Zaventem), het is daar echter duidelijk dat men niet op de luchthaven is aangekomen. Reizigers die vanuit Luxemburg en Namen het vliegtuig willen nemen in Zaventem en per trein reizen, moeten ook zien dat ze in Brussel-Noord overstappen en niet in Brussel-Leopoldswijk of -Schuman. Wie vanuit Tongeren naar Brussel-Noord reist moet in Liège-Guillemin overstappen en niet in Liège-Palais of -Jonfosse.

Kunnen de Vlaamse regering of een Vlaams volksvertegenwoordiger hiertegen niet reageren?

M.S.,
Koksijde

Oostenrijk (2)

Twee VU-mandatarissen, de VUJO-voorzitter, twee leden, een jonge sympathisant en een grote leeuwenvlag. Dit handjevol mensen moest de geloofwaardigheid van de partij overeind houden ter gelegenheid van de manifestatie tegen extreem-rechts in Oostenrijk (en, in tweede orde, ook bij ons) en voor democratie.

De vlag was helaas geen partij- of afdelingsvlag (dat mocht niet), en beschamend genoeg het enige Vlaamse beest in een betoging van pakweg 15.000 mensen.

Nog niet zolang geleden bediende de partij zich van de slogan 'Iemand moet zijn nek uitsteken'. In Brussel zag ik dat deze uitspraak duidelijk niet al te letterlijk genomen mag worden. Immers, de mensen die dit op congressen van de daken schreeuwden waren niet op het appél. Gelukkig kon een gevatte *Nelly Maes* tegenover de belangstellende pers de meubelen redden en op die manier de partij uit de wind zetten.

Uit de flagrante afwezigheid van partijbestuur en militanten kan ik alleen maar afleiden dat wat de Volksunie betreft ons symbool, en als afgeleide het Vlaams-nationalisme, gerust gemonopoliseerd mag worden door het Vlaams Blok, vanzelfsprekend in omstandigheden met een minder democratisch karakter. Enig tegengewicht proberen te bieden schijnt 'tactisch onverstandig' te zijn.

Wie is dan nog verwonderd dat de goege-meente 'onze leeuw' automatisch met het Blok associeert?

De weifelende houding van de VU is contraproductief. Als open en moderne nationalist hebben wij meer dan wie ook de plicht ons ondubbelzinnig af te zetten tegen gelijk welk ondemocratisch gedachtegoed, en dit niet alleen omdat de Vlaamse beweging de historische vergissingen uit een niet al te ver verleden moet rechtzetten. Willen wij ons streven naar meer en beter Vlaanderen geloofwaardig blijven houden, dan is er maar één goede keuze: ons duidelijk profileren als het enige democratisch-nationalistische alternatief in Vlaanderen. Ook al moeten daarover harde en duidelijke uitspraken gedaan worden tegenover die andere zogenaamde Vlaams-nationalisten. Of zijn er nog steeds mensen die dit om de een of andere reden niet willen/durven?

Ondertussen kunnen we misschien proberen de uitschuiver wat te herstellen door een ferme oproep voor de acties rond het behoud van Doel. Of kan dit ook niet meer nu we ministerposten te verdedigen hebben? *Patrick Dewael* was er anders wel bij op 20 februari.

Erwin Ureel,
Roeselare

PS. de redactie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden voluit ondertekend, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

15

VLAAMS-
NATIONAAL
WEEKBLAD

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Eric Van de Castele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30 - Fax 02/219.97.25
E-mail: redactie@vprti.be

Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j.l. om 14u. afgesloten.

Verantwoordelijk uitgever:
Geert Bourgeois
Barrikadenplein 12
1000 Brussel
Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Het beeld van het eigen nationale verleden wordt in sterke mate bepaald door de beeldvorming hiervan in de 19de eeuw. Dit geldt ook voor de figuur van keizer Karel. De vele schilderijen, boekillustraties, schoolplaten en verzamelchromo's zijn stuk voor stuk theatrale voorstellingen, in die eeuw in elkaar gezet en die als dusdanig een weerspiegeling zijn van de obsessies, sentimenten en waarden van die periode.

◆ UITSMIJTER ◆

De tentoonstelling *Mise-en-scène. Keizer Karel en de verbeelding van de 19de eeuw* toont schitterende voorbeelden van de Europese historieschilderkunst, gaande van officiële staatsieportretten tot anekdotische schilderstukken. Dit alles schept een erg levendig beeld van de keizer zoals hij in de verbeelding van de 19de eeuw bestond.

BEELDVORMING...

De tentoonstelling werd uitgewerkt volgens de klassieke levensfasen van de keizer: zijn jeugdijaren, zijn opvoeding, zijn triomfantelijke intrede in de Nederlanden, de eedaflegging, zijn mecenaat, zijn troonsafstand, de terugtrekking in een Spaans klooster en zijn dood. De minder fraaie kanten van zijn leven worden uitgebeeld door de waanzin van zijn moeder *Johanna van Castilië*, zijn rivaliteit met de Franse koning *Frans I* en de godsdiensttwisten die in oorlogsgeweld en inquisitie eindigden. Interessant is ook de artistieke confrontatie tussen onze eigen kunstenaars en buitenlandse collega's.

Een internationaal team van historici en kunsthistorici stond borg voor het hoogstaande wetenschappelijke gehalte van deze tentoonstelling, die begeleid wordt door een degelijke catalogus.

Naast zijn illustere tijdgenoten *Frans I* en *Hendrik IV* van Frankrijk of *Hendrik VIII* van Engeland, behoorde keizer Karel V tot die zestiende-eeuwse vorsten, die tot de verbeelding van de bevolking spraken en vooral de kunstenaars in de 19de eeuw inspireerden.

Voor het opzet van deze herdenkingstentoonstelling betekende de figuur van de keizer een goede 'gids' voor het bijeenbrengen van zoveel getuigenissen van hoogstaande historieschilderkunst en gelijkaardige voorbeelden uit de beeldhouwkunst.

Uiteindelijk was dit toch weer geen gemakkelijke klus, omdat deze historische kunstrichting wat in onbruik is geraakt en nauwelijks ontsloten is in museumcatalogi en monografieën. Soms bevinden de werken zich zelfs in een erbarmelijke staat van bewaring.

Hoe dan ook, keizer Karel is één van de voornaamste protagonisten in de zich ontwikkelende nationale geschiedschrijving en werd aldus veelvuldig vereeuwigd in de schilder- en beeldhouwkunst, die daarmee parallel tot bloei kwam. Het is deze interactie tussen vaderlandse geschiedschrijving en artistieke verbeelding, die in de tentoonstelling centraal staat.

Daarbij valt aan te stippen, dat een ernstig onderzoek naar de nationale beeldvorming in de kunst van dit land zich eigenlijk opdrong. Het in 1830 in elkaar geknutselde België vormde een soort van laboratorium inzake 'natie' en 'beeldvorming', waarvan onze historieschilders een belangrijke

en zeer hoogstaande bijdrage hebben geleverd. Het artistieke talent van onze meesters op dat terrein werd trouwens internationaal geprezen. Het door deze kunstenaars aangebrachte beeldmateriaal werd achteraf in nog bredere media- en culturele context vermenigvuldigd in historische optochten, boekillustraties, wandplaten voor educatief en klassikaal gebruik en gepopulariseerde chromo's.

Via de door hen uitgebeelde historische personages visualiseerden de toenmalige historieschilders de waarden en gangbare normen van hun eigen tijdperiode. Meestal was dit een bevestiging van de moraal en ideologie van een sterk verburgerlijkte maatschappij, met individualistische accenten vanwege de artiest.

gehanteerd in de 19de eeuw (soms reeds gebaseerd op veel oudere tradities) kregen als het ware een eigen dynamiek. In imitatie gingen zelfs minder hooggeplaatsten en minder gefortuneerden dit 'geprefabriceerde' leven leiden.

Ook eigentijdse gebeurtenissen werden geschikt naar de regievoorschriften, die reeds bij de vormgeving van het verleden hun kracht hadden bewezen. Zo bleek de ontmoeting van de Belgische koning *Leopold I* met zijn Franse collega *Louis-Philippe* vergelijkbaar met die van Karel V en Frans I. Zo zag ook het sterven door de eigentijdse kunstenaar *Géricault* er hetzelfde uit als de sterfscène van een 16de-eeuwse keizer.

Een aantal ensembles werd samengebracht

De mise-en-scène van de macht

...ALS PROPAGANDISTISCH...

Een belangrijke sleutel tot het begrijpen van de mechanismen van deze historische beeldvorming, ook bij een figuur als keizer Karel V, ligt in de vergelijking van type-scènes. Bepaalde compositieschema's, bewegingen en diverse attributen keren regelmatig terug.

De troonsafstanden, eedafleggingen en blijde intredes gebeurden blijkbaar volgens vaststaande schema's. Ook de sterfscènes en artistieke atelierbezoeken werden nogal clichématig afgebeeld. Soms zijn de hoofdrolspelers in dergelijke voorstellingen gewoon inwisselbaar.

De iconografische schema's, gecreëerd en

rond twaalf centrale episodes of thema's uit het leven van keizer Karel. In dergelijke ensembles wordt gewezen op analogieën zowel met voorvallen uit het leven van andere historische figuren als met eigentijdse situaties.

Soms, zoals rond het thema van het kind op de troon of de dood, onthult het ensemble het vaak dwingende karakter van de 'mise-en-scène', ondanks de schijnbare verschillen!

In de schitterende catalogus kan men in kunsthistorische essays de ontleding van de compositieschema's lezen, terwijl cultuurhistorische bijdragen de kerngedachten uitdrukken.

De visuele biografie van de keizer wordt

zodoende vertaald in een kleine ideeëngeschiedenis van de 19de eeuw. Dit boek en het daarin geschetste keizerbeeld geeft aldus aanleiding tot allerlei vrijblijvende vergelijkingen en beschouwingen.

...MECHANISME

Onze aandacht voor de mechanismen achter de historische beeldvorming en de nationale geschiedschrijving via artistieke expressies is zeker geactualiseerd en aangescherpt, omdat we ons bewust zijn geworden van de propagandistische kracht en dito misbruiken, die hiervan kunnen uitgaan. Zeker, wanneer we nog steeds moeten vaststellen hoe onderwijs en pers deze voorstelling kunnen manipuleren en misbruiken. Het 'koninklijke gedoe' ter aankweking van een artificiële 'belgitude' van recente datum, is hiervan het zoveelste sprekende bewijs.

Het 'verschoonde' beeld van keizer Karel, en samen met hem van nog vele andere 'vaderlandse helden' blijft tot op heden nog grotendeels onaangetast.

'Mise-en-scène' is dan ook een belangrijke tentoonstelling: keizer Karel is de aanleiding, maar essentieel gaat het om een ideologische kwestie, om modellen en schema's als manipulatie en beperking van de blik.

Toch mag de alertheid voor de historische constructie onze aandacht niet afleiden van de picturale en sculpturale kwaliteiten van vele van deze monumentale historiestukken. Onze eigen schilders staan in dit historische genre beslist hun mannetje.

Dirk Stappaerts

Mise-en-scène. Keizer Karel en de verbeelding van de 19de eeuw. In het Museum voor Schone Kunsten Gent, Citadelpark, 9000 Gent. Tot 19 maart 2000. Dagelijks van 10 tot 18u., wo. van 10 tot 21u.

Toegangsprijzen: 280 fr., kinderen - 12j. gratis; scholen: 150 fr.; groepen (min. 15 pers.): 200 fr.; reductiebouders: 200 fr.

Info: Keizer-Karellijn, tel. 070/233.888. Fax 070/233.882. Museum Schone Kunsten: tel. 09/222.54.63. Fax 09/221.60.15.

Op het Kitscherige af: de keizer als kind. Jan van Beers, 1879.

De keizer als een virtueel man...